The Lithuanian Weekly
'LIETUVA'
Published every Friday at Chicago. Ill.
Subscription in United States, Canada and Mexiko $2.00 per year.
Subscription to Foreign countries..... $3.00 per year.
Advertising rates on application.
We execute all kinds of Job and Book Printing and Translating in all modern languages.
Adress all communications to
A. OLSZEWSKI, Publisher,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

Sanvaitinis Laikrasztis
'LIETUVA'
Išeina kas Pétnyčią, Chicago, Ill.
Prenumerata Suvien. Valstijose, Kanadoje ir Mexike ant metų $2.00.
Kitose Viešpatystėse „ „ $3.00.
Prenumerata turi buti iš viršaus apmokama.
Apgarsinimų prekės gaunamos per laiką.
"Lietuva" spaudina visokias Knygas, Konstitucijas ir visokius kitus drukus. Vertimus iš kitų kalbų atlieka kuogeriausiai.
Visuose reikaluose adresuokite teip:
A. OLSZEWSKIS,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

Nr. 30 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 22 d. Liepos (July) 1904 m. Metas XII

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

—o—

Karė Maskolijos su Japonija.

Pereitą sanvaitę maskoliai turėjo progą pirmą sykį šioje karėje pasidžiaugti. Mat Aleksiejev atsiuntė į Peterburgą telegramą, buk japoniečiai bandė per šturmą nuo sausžemio veržti Port Arthurą, bet per neatsargumą užėjo ant maskolių parengtų minų. Maskoliai minas padegė ir jų expliozijos daug japoniečių likosi užmuštų; paskui buk maskoliai ant visoš linijos numušė japoniečių užpuolimą, vijo juos gana toli. Tame mušyj buk japoniečiai nužudė 30000 savo kareivių, maskolių gi nuotrotos neperėjo 2500 kareivių. Aleksiejev vienog pridurė, kad ta žinia paeina iš japoniško šaltinio. Taigi žinia iš syk rodėsi nužvelgtina, atsiųsta tyčia ant nuraminimo nekantrių minių, o iš tikro jos galėjo kantrybę nužudyti, kadangi šioje karėj iki šiol svarbesniais darbais maskoliški vadovai neturėjo progos pasigirti, jie nieko svarbaus nenuveikė; girtiesi vien smugiais, gautais nuo japoniečių juk neparanku. Todėl tai Aleksiejev atsiuntė į Peterburgą pasemtą iš japoniško šaltinio žinią apie teip dideles japoniečių nuotrotas ir apie numušimą jų užpuolimo ant Port Arthuro, ko iš tikro nėbuvo.

Nórs žinia ta iš syk rodėsi neteisinga (maskoliškas vadovas juk nereikalauja semti žinias nuo priešų, kadangi pats juk turi žinoti iš geresnio šaltinio, kas kur atsitinka; bent turi žinoti), bet maskoliai įtiki greičiau už kitus į visokius stebuklus; dėl žinios apie dideles nuotrotas japoniečių, Peterburgo gyventojai per dvi dieni linksminosi ir girtuokliavo iš džiaugsmo, nors kariumenės štabas nepatvirtino žinios apie didelius mušius aplink Port Arthurą ir japoniečiai, matyt, turėdami iš to naudą, nesiskubino užginti. Kadangi karės ministerija ilgai nepatvirtino Aleksiejevo telegramo, tai ir Peterburge atsirado abejojanti apie jo teisingumą, tik savo abejojimo ilgai nedryso išreikšti. Visi juk žino, kaip pavojinga yra netikėti į tą, į ką tiki tamsios minios, ką jos laiko už teisybę; tą žino ir lietuviai. Spangai tikinti Aleksiejevo telegramui pradėjo mušti ant ulyčių ištarusius abejojimą. Atėjo vienog laikas, kad ir spangai tikinčių sapnai turėjo išsiblaškyti. Randas negalėjo patvirtinti to telegramo, kadangi jame buvo melas, o tuom tarpu esanti ant karės lauko svetimų laikraščių korespondentai atsiuntė žinias, kad minėto Aleksiejevo telegrame mušio visai nebuvo. Paskalą tą buk japoniečiai tyčia paleido, norėdami padrąsinti Kuropatkiną, kuris sulaukė pastiprinimo, žengti į pietus. Ant padrąsinimo jo ir toliau nužengusios japoniškos kariumenės dalys sugrįžo atgal, lyg patvirtindamos nepasisekimą po Port Arthuru.

Mat japoniečiams reikėjo, kad Kuropatkin žengtų į pietus, kadangi, paslėpta nuo maskolių gerai, viena japoniška armija Korėjos ištraukė Mugdeno link, apie ką maskoliai nežinojo ir stengėsi užimti maskoliams pasitraukimo kelią. Kada maskoliai Peterburge džiaugėsi ir girtuokliavo dėl neva didelio pergalėjimo japoniečių po Port Arthuru, tojė, paslėpta nuo maskolių akių, japoniška armija iš Korejos perėjo į Mandžuriją ir užėmė perėjimus ir užpakalį Kuropatkinui, perkirto jo susinešimus ir nuo šiaurių.

Dabar iš Mugdeno atėjo telegramai į Sinmintin ir tai, kaip sako, iš šaltinio, kuris iki šiol pasirodė teisingu, jog maskoliška kariumenė į pietus nuo Liaojang yra labai sunkiame padėjime. Kuropatkin dabar iš visų pusių apstotas japoniečių ir jie stumia maskolius ant Haitshong. Skaitlinga gana japoniškos kariumenės dalis atsirado po Antpingu, ant kelio nuo Liaojang į Foenghwangtshoeng. Maskoliai bandė išvyti japoniečius iš jų sudrutintų stovyklų, bet bandymus tuos japoniečiai numušė, maskoliai prie to daug kareivių nužudė. Japoniečių nuotrotos buvo daug mažesnės.

Jeigu vienog Kuropatkin ir ištikro butų apstotas, tai tas dar nereiškia, kad jis turėtų pasiduoti, bet reiškia, kad jis negalės išvengti didelio mušio, į kokį jį japoniečiai stengiasi įtraukti; mušis toks turi atsitikti neužilgio, kadangi apstotiems ant lauko maskoliams pritruks maisto ir ant išliuosavimo kariumenės iš sunkaus padėjimo, Kuropatkin turės stoti į mušį su japoniečiais. Turės per juos prasimušti. Rodosi japoniečių pajiegos ne teip didelės, kad galėtų sulaikyti maskolius, bet prasimušdami, jie nemažai kareivių nužudys, kadangi, kaip visi numano, besistengiantis ištrukti, daugiau žudo savo žmonių negu besistengiantis neišleisti. Stumdamas į vieną vietą visus savo kareivius, Kuropatkin gali prasimušti nors ir su didelėms nuotrotoms; gal atsieiti palikti didesnę dalį kanuolių ir amunicijos vežimų.

Naujų žinių apie mušius aplinkinėse Port Arthuro nėra. Japoniškas randas tik dabar pagarsino, jog 10 d. liepos, taigi tą dieną, kada pagal Aleksiejevo telegramą, japoniečiai turėjo nužudyt 30000 savo kareivių, nė jokio mušio nebuvo. Dabar čia japoniečiai sugabeno sunkias kanuoles ir didesnę dalį jų pastatė tokiose vietose, nuo kurių šuviai pasiekia jau neturinčias teip toli siekiančių kanuolių maskolių stovyklas ir apginančius miestą fortus. Kaip užtikrina japoniškas randas, ant veržimo miesto rengiama, kas reikia ir veržimas neužilgio prasidės.

Japoniečiai pakvietė Chinų randą paimti į savo rankas Mandžurijoj administraciją ir dabojimą tvarkos. Tokių budu pasiliuosuotų dabar dabojanti tvarką japoniški kareiviai. Organizuoja japoniečiai ir Korėjos kariumenę ir kaip sako, suorganizavo jau 10000 pusėtinų kareivių, kurie, po vadovyste japoniškų oficierų, karėje padeda japoniečiams. Suorganizavo japoniečiai ir Mandžurijos chunchuzus, kuriuos maskoliai vadina plėšikais, o ištikro jie yra tik pasikėlusiais prieš maskolius Mandžurijos chiniečiais. Tie tvirčiau suorganizuoti ir gavę nuo japoniečių geresnius ginklus chunchuzai karėj padeda japoniečiams: naikina geležinkelį, griauja tiltus, sunkina maskoliams privežimą maisto, užpuldinėdami ant maskoliškų transportų.

Prigavingu budu iš Juodųjų jurių per Dardanelius su kanuolėms išplaukė keli maskoliški teip vadinamos liuosnorių laivynės laivai; perleisti per Dardanelius kaipo prekėjų laivai, išvilko iš pakavonių kanuoles ir persikeitė į kariškus kreiserius. Tie per prigavystę išėję iš Juodųjų jurių maskoliški laivai, nuplaukę ant Raudonųjų jurių, ten tikrai maskoliškai, arba, geriau sakant, kiauliškai pradėjo elgtiesi: jie sulaikė kelis angliškus garlaivius, teiposgi gabenantį į rytus pačtą Bremos Lloydo garlaivį, atėmė paskirtus į Japoniją pačto siuntinius ir tai privatiškus. Tuom tarpu, pagal terptautiškas tiesas, pačto siuntiniai ir tavorai neutrališkų kraštų net karės laike negal but konfiskuojami. Taigi maskoliai sulaužė čia terptautiškas tiesas. Tas begėdiškas maskolių pasielgimas suerzino labai Anglijos ir Vokietijos žmonis. Žmonės reikalauja, kad randai pareikalautų nuo Maskolijos netik išsiteisinimo ir perprašymo, bet dar atlyginimo laivų savininkams už bereikalingą sulaikymą. Už kiauliską pasielgimą oficierų, nepažįstančių terptautiškų tiesų, ar tyčia jas laužančių, atsieis Maskolijai rinkti vaisius. Dėl laužymo terptautiškų tiesų užsitrauks piktumą net sau prilankių kraštų. Prie tokių kraštų prigulėjo. Vokietija, arba bent jos randas. Ką mat Dievas nori nubausti, tam protą atima. Savo kiauliškais darbais jau Maskolija užsitrankė išjuokimą ir neužkantą visų doriau manančių žmonių. Dėl begėdiško elgimosi caro tarnų, Maskolija gali nustoti visų draugų, net Prancuzijoj Maskolija randa vis mažiau pritarėjų, o be pritarimo žmonių ir randas nedrysta Maskolijai padėti.

Kad sulaikyti Chinus nuo prisidėjimo prie karės Japonijos pusėj, Prancuzija pareikalavo nuo Chinų greito suvaldymo maištų provincijoj Kwangsi; kitaip Prancuzija pažadėjo atsiųsti savo kariumenę, kuri padarys galą maištams Chinų provincijoj ir, žinoma, jau iš jos geru nepasitrauks.

17 d. liepos jenerolas Keller stengėsi išstumti japoniečius iš Maotien terpkalnės, bet jo užpuolimą japoniečiai numušė. Kuropatkin pranešė į Peterburgą, jog prie to užpuolimo maskoliai nužudė 1000 kareivių. Taigi reikia manyti, kad iš tikro maskolių nuotrotos buvo didesnės, kadangi paprastai maskoliai stengiasi jas mažinti.

Maskoliški jenerolai apsunkino pasikrutinimus svetimų laikraščių korespondentų. Nuo dabar jie gali keliauti tik instrukcijose nurodytais keliais. Vieno Berlyno laikraščio korespondentą buvo suareštavę ir etapais norėjo gabenti į Peterburgą, bet ant smarkaus jo protesto, turėjo paleisti.

Vokietija.

Kaip paminėta trumpai žiniose iš Prusų Lietuvos, Karaliaučiuje prasidėjo prova socialistų, apskųstų už siuntinėjimą į Maskoliją uždraustų maskoliškoj kalboj raštų. Provą prieš socialistus Prusų valdžios pradėjo ant reikalavimo Maskolijos rando. Taigi Prusų valdžios parodė, kad stengiasi Maskolijai padėti, gaudydamos ypatas peržengusias Maskolijos tiesas; gaudo jas užtai, kas Prusuose yra dąleista. Maskoliškas konsulius Karaliaučiuje išvertė tuos raštus ir ant jo vertimo pasirėmęs, Prusų randas pradėjo provą prieš socialistus. Sude vienog pasirodė, kad vertimas padarytas negerai, konsulius tuos raštus padarė biauresniais, negu jie ištikro yra ir ant to su pikta valia padaryto pabiaurinimo. Prusų randas ir užvedė provą. Kada socialistų advokatas Liebknecht sude pareikalavo parodymo Vokietijos kancleriaus privestą neva iš tų raštų ištrauktų citatų, nė sudas, nė esantis sude konsulius, tų žodžių parodyti negalėjo, kadangi suimtuose raštuose tokių išsitarimų visai nėra. Advokatas išreiškė pasistebėjimą, kad Prusų valdžios ant tyčia falšuotų vertimų užveda provas prieš niekuom prieš krašto tiesas nenusidėjusius savo ukėsus ir tai tik ant reikalavimo falšuojančių caro konsulių. Sudas vienog uždraudė advokatui kalbėti toliau ir dagi perprašė suklastavusį raštus maskoliską konsulių.

Daugiau savistovystės ir mažiau nusižeminimo prieš Maskoliją rodo randas susirišusios su Maskolija Prancuzijos. Ant Maskolijos reikalavimo Prancuzijoj likosi suareštuoti du maskoliški revoliucijonieriai ir maskoliškos pasiuntinys pareikalavo išdavimo suareštuotų. Prancuzijos randas vienog pareikalavo darodymo baisių jų nusidėjimų; kadangi vienog maskoliškas rankas tokių davadų pristatyti negalėjo, Prancuzija ne tik atsisakė išduoti suareštuotus, bet juos paleido, neuždraudė jiems ant toliau gyventi Prancuzijoj. Prancuzijos randas parodė šitame atsitikime daug daugiau žmoniškumo ir savistovystės už Prusų randą.

Vidurinė Azija.

Kadangi Tibeto randas atsisakė nuo tarybų su įsiveržusiais anglijonais ir užpuolė vėl ant jų stovyklų, tai angliškos expedicijos viršininkui neliko nieko daugiau, kaip traukti toliau ant Lhassos, Tibeto sostapilės. Kadangi mušiuose anglijonai sumuša prastai apginkluotus tibetonus, tai jie dabar griebiasi kitokio pasipriešinimo budo: jie degina pievas, kad anglijonų arkliams ant kelio nebutų nė jokio pašaro.

Isz Lietuvos.

—o—

Iš Vilniaus.

Ruimuose Vilniaus techniškos mokyklos likosi parengta paroda plianų ir išdirbimų minėtos mokyklos mokintinių.

Terp atėjusių ant atlaidų į Kalvariją pelegrimų, viena moteriškė, Sietienė, iš kaimo Jasenovo, Suvalkų gub., netikėtai gavo proto sumaišymą. Reikėjo ją gabenti į bepročių dalį prie Šv. Jokubo ligonbučio.

Apsirgimai visokiomis limpančioms ligoms Vilniuje paskutiniuose laikuose pasidaugino. Per laiką nuo 21–28 d. berželio apsirgimų buvo 72: šlakuotoms šiltinėms apsirgo 7, pilvinėms 2, kitokioms 1, raupėms 1, tymais 50, difteritu 7, kraujinėms 2. Taigi smarkiausiai mieste siaučianti liga yra tymai.

Vilniuje, muzikos kursai parengti vietinės muzikališkos draugystės likosi perdirbti į vidutinę muzikos mokyklą. Baigę mokyklą, turės tokias jau tiesas kaip ir baigę gimnaziją. Mokslas truksis joje 4–5 metų. Amžis norinčių į mokyklą pastoti neaprubežiuotas.

Vilniaus jeneral gubernatoriaus kanceliarija pagarsino, jog priima ant pasiskaitymo kareiviams išsiustiems į karę, aukas knygoms. Knygos busiančios nusiųstos į vietą ir aukos bus su padėkavone priimtos. Kažin, ar priims ir lietuviškas knygas? Kanceliarija jeneral gubernatoriaus sako, kad priims knygas lygiai Maskolijoj, kaip ir užrubežiuose išleistas. Kas nori, gali bandyti siųsti. Juk maskoliškoj kariumenėj ant karės lauko yra nemažai ir lietuvių kareivių.

Prasidėjus karei visoki darbai ir pramonė ir Lietuvoj apsistojo ir per tai daug darbininkų, neturėdami uždarbio, baisų kenčia vargą. Tą geriausiai matyt ant esančios Vilniuje žydų parengtos beturčiams pigios valginyčios: tojė valginyčia šįmet gegužio mėnesyj išdavė ant 2000 pietų daugiau negu balandžio mėnesyj, o ant 3000 daugiau negu gegužio mėnesyj pereitų metų.

Vilniuje, teip kaip tai yra dideliuose miestuose vakarinėj Europoj, bus parengta darbo beržė, kuri rupįs darbą jo reikalaujantiems darbininkams. Beržė ta tilps ruimuose buvusio franciškonų kliošturiaus.

Ateinančiuose mokslo metuose, taigi nuo rudens šių metų, Vilniuje bus atidaryta prekystos mokykla mergaitėms. Rodosi, mergaites galima buvo priimti į vyriškąją ir rengti atskirą joms mokyklą nebutų buvę reikalo.

Vilniuje, ant gatvės nusinuodino jaunas vaikinas, buvęs mokintinis čianykščios prekystos mokyklos;

Iš Vilniaus gubernijos.

Pirmoje pusėj berželio mėnesio Vilniaus gub. buvo 54 gaisrai, kurie užgimė: nuo neatsargumo 4, nuo negerai įtaisytų kaminų 5, nuo perkuno įtrenkimo 1, nuo padegimo 4, nuo nežinomų priežasčių 40. Visuose tuose atsitikimuose ugnelė pridirbo blėdies ant 229000 rubl.

Per tą laiką netikėtų mirčių buvo 9. Užmušystos 2. Patžudystė 1, vaikžudystės 2. Negyvėlių rado 2.

Vagystų papildyta 10. Pavogė daigtų už 590 rubl., gatavų pinigų 144 rubl. Arklių pavogė: Lydos pav. 12, Šventėnų 2, Disnos 7, išviso 20.

Iš Radoškovicų, Vilniaus gubr.

Lietuvoj yra keli vagilių lizdai. Prie tokių lizdų priguli: Žaliasis kalnas Kaune, priemiestis Naujas Svietas Vilniuje ir miestelis Radoškovicai. Laike kiekvieno jomarko aplinkinėse, net Minske, pavagia po kelis arklius ir jeigu tik policija moka jieškoti, randa juos Radoškovicuose.

Iš Lydos, Vilniaus gub.

1 d. berželio Lydoj atsibuvo paroda ukininkų darbo gyvulių. Ant dovanų viešpatystės arklių auginimo užveizda paskyrė 250 rubl. Ant parodos aplinkiniai ukininkai atgabeno 20 arklių. Dovanų išdalino 15. Dalintojais ir prižiurėtojais parodos buvo vien urėdninkai, kurie nedaug išmano apie vertę ukininkų arklių.

Permainos kunigų Vilniaus vyskupystėj.

Vilniaus katalikiškoj vyskupystėj likosi perkelti šie kunigai: kun. Kazimieras Kovalevski už vikarą į parapijos bažnyčią Gartene; kunigas Antanas Novicki už prabaščių į Domanovą; kun. Konstantinas Tozik už prabaščių į Gozvą; kun. Antanas Salatynski už prabaščių į Rossą; kun. Bronislovas Sarosiek už prabaščių į Senevičius. Numirė: kun. Petras Borovski ir kun. Antanas Michaelis, 77 metų mansijonorius prie bažnyčios Šv. Jono Vilniuje.

Galvijų ligos.

Tuluose paviečiuose Vilniaus gubernijos siaučia gyvulių ligos: Ašmėnų pav., miestelyj Smorgonėj nuo siberiško maro pastipo karvė. Per laiką nuo 3–13 d. berželio Lydos ir Ašmėnų paviečiuose apsirgo 573 raguoti galvijai, 2 pastipo; avių apsirgo 146, kiaulių 132.

Kiaulių maras siaučia 3 kaimuose Šventėnų pav. Čia apsirgo 13 kiaulių, o 9 pastipo. Avių raupės siaučia kaime Benevičiuose, Lydos pav., nuo kurių pastipo 18 avių.

Iš Minsko.

Minske sudegė degtinės varinyčia ir mielių dirbtuvė Gotovskio. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 40000 rubl.

Iš Dinaburgo, Vitebsko gub.

Į Dinaburgą atgabeno jau 53 aukas dabartinės karės Maskolijos su Japonija. Terp tų aukų: 6 yra pašauti mušyje po Tenrenčinu, 28 apsirgę kareiviai, keli apnuodinti nuo gazų japoniškų explioduojančių medegų, keli apdeginti ir sumynioti arklių.

Iš Kauno.

Valdžios daleido miestelyj Braslav, Zarasų pav., sutverti liuosnorių ugnagesių draugystę. Miesteliuose gi: Šėtuoso, Vilkmergės pav. ir Rosaline, Panevėžio pav., draugystes savitarpinės pašelpos krikščioniško tikėjimo žmonių.

Pati vieno Kaune gyvenančio amatininko, parėjus vyrui girtam namon, kada jis dručiai užmigo, pagriebė kirvį ir su juom savo vyrui nukapojo: galvą, rankas ir kojas; žarnas į puodą sudėjo. Dalį užmušto vyro mėsos nusiuntė jo sugulovei merginai. Minėta moteriškė likosi jau suareštuota ir sėdi Kauno kalėjime.

Kauno vyskupas Paliulionis pasiuntė Vilniaus Raudonojo Kryžiaus Dr-tei ant karės reikalų 5532 rubl., surinktų jo terp kunigų Kauno gubernijoj. Kažin, ar visi Lietuvos kunigai aukauja tiek ant tautiškų lietuviškų reikalų? O juos vienog peni ne caras, tik Lietuvos žmonės, kurios caras su savo tarnais kuo labiausiai persekioja. Mat Lietuvos kunigai ir vyskupai šelpia labiaus savo penėtojų persekiotojus, o ne savo penėtojus ir geradėjus.

Kaip Vilniuje, teip ir Kaune gimnazijos užveizda turtingesniems mokintiniams parengė, po vadovyste mokintojų, pamokinantį pasivažinėjimą po Maskoliją. Mokintiniai atlankė Maskvą, Jaroslavą, Nižnynovgorodą, Kazanių, Astrachanių ir Kaukazą. Atgal sugrįž jie per Krimą, Odesą, Kijevą. Gimnazijos užveizda siunčia mokintinius į visokius Maskolijos užkaborius, o juk didesnė dalis tų mokintinių visai nepažįsta savo locno krašto, taigi Lietuvos. Su ja pirmiausiai reikia Kauno gimnazistus supažindinti, o jau paskui su visokiais Maskolijos užkaboriais.

Iš Šilelio, Raseinių pav.

Oras pas mus iki šiol buvo šaltas, pavasaris vėlybas. Darbai su sėjimu vasarojų pavėlyti; 10 d. berželio dar tuli ukininkai nebuvo atsėję. Javai, kurie ant laukų jau sudygo, išrodo neužganėdinančiai; ypač rugiai išrodo prastai; už tai apie Raseinius javai išrodo gražus ir čia galima laukti gražaus uždėrėjimo, žinoma, jeigu nieko netikėto neatsitiks, kas žmonių viltįs galėtų išnaikyti. Pernykščiai javai nepigus: už purą rugių moka 4 rubl., miežių 3.50, kviečių 4.00, bulvių 1.20.

Darbininkų algos dabar mažesnės negu buvo pernai: paprastai darbininkai už dienos darbą gauna 60–80 kap. prie savo valgio. Amatininkai uždirba rods daugiau, bet jiems nėra darbo. Dabar Šilelyj pradėjo griaut bažnyčią, tai žmonės ir iš kitur pradėjo čia traukti, tikėdami rasti darbą prie griovimo bažnyčios, o tuom tarpu nė vietiniai visi negali prie darbo patilpti. Ir moka ne brangiai: vos 60 kap. ant savo valgio, o valgis kaštuoja brangiai, nes už svarą mėsos reikia mokėti po 35 kap.

Žmonelės džiaugiasi, nes atėjo žinia, jog maskolių valdžia sugrąžino išplėštą mums spaudą ir kad bus ir mums valia spaudinti knygas lotyniškoms literoms. Apie tai skaitėmė lenkiškuose laikraščiuose. Tariasi buk Vilniuje uždėti spaustuvę, bet nežinau, kiek teisybės yra tuose paskaluose.

Musų krašte lietuviai laikosi savo kalbos, tik gaila, kad nėra kam juos patraukti prie darbo ant tautiškos dirvos.

Šilelis nedidelis miestelis, bet yra jame 3 lietuviškos pardavinyčios visokių smulkių daigtų. Vargas tik, kad musų žmonės, vietoj remti savuosius, pirkdami pas juos, perka greičiau pas žydus, kur gauna gal kartais ir pigiau, bet niekesnį, pagedusį tavorą.

Išpalengvo žmonelės pradeda suprasti jau savo reikalus ir naudą: antai Tauragėj susitvėrė lietuviška kooperatyviška draugystė ir uždėjo diktoką pardavinyčią stambesnių daigtų. Žydai siunta, net prašymus siuntė valdžioms, kad užkenkti lietuviams, bet nieko negalėjo padaryti, lietuviai savo norus išpildė. Rinkosi, rods, ant apkalbėjimo reikalo, naktimis, tvėrė draugystę ir dėjo pinigus; pastatė jau krautuvę ant klebono žemės, nes žydai jos lietuviams nenorėjo parduoti. Lietuviškoj krautuvėj žmonės gauna pigius ir gerus tavorus, jų neprigauna, kaip tankiai atsitinka perkant žydų pardavinyčiose.

Terp bajorų, nuskurusių, pavargusių, po senovei viešpatauja lenkiška dvasia, jie la[illegible]ar lietuvį už šunį ir jo baisiai neužkenčia, kadangi lietuviai ir turtingesni ir sumanesni.

Man čia važinėjant po visokius kraštus, nepateko niekur pamatyti knygų išleistų Tėvynės Mylėtojų Dr-tės. Knygos tos juk turi buti dalinamos ir pigiai pardavinėjamos Lietuvoj. Gal nėra kam tuom užsiimti? Aš pats galėčiau kiek tų knygų praplatinti po Raseinių pavietį.

Eismontas.

Biudžetai žemiškų įtaisų.

Tulose Lietuvos gubernijose, baltgudžių apgyventose, kaip skaitytojai žino, likosi įvestos žemiškos įtaisos, arba teip vadinamos zemstvos, kaip tai yra Maskolijoj. Ant tų įtaisų ant šių metų paskirta: Minsko gub. 1336000 rb., Vitebsko gub. 972000 rubl., Mogilevo 1142000 rubl. Zemstvos gali rengti mokyklas, rupintiesi apie žmonių sveikatą, beturčius, gerinti kelius, bet politiškais reikalais negali užsiiminėti.

Iš Senapilės, Suvalkų gub.

18 d. berželio Senapilėj, iš kasos 9 dragunų regimento, stovintis ant sargybos kareivis maskolius Maliarov, su savo draugu kareiviu Riabovu pašlavė 136000 rublių ir mobilizacijos plianus ir su pinigais ir raštais išdumė. Pulkauninkas per telegrafą davė žinią į visas puses ir pagarsino 500 rubl. dovaną tam, kas sugaus pabėgėlius. 21 d. berželio oficieras rubežiaus sargų užtiko juos pasislėpusius vandenyj mažo, klampaus ažerėlio 3½ viorsto nuo Senapilės. Jie norėjo bėgti į užrubežius; pervesti per rubežių už 200 rublių apsiėmė du ukininkai netolimo kaimo. Minėti caro apginėjai likosi suareštuoti.

Iš Prusų Lietuvos.

Karaliaučiuje prasidėjo prova aštuonių socialdemokratų, kuriuos apskundžia už siuntinėjimą revoliucijonieriškų raštų į Maskoliją.

Tilžėj du vežėjai likosi sudo nuspręsti ant bausmės po 10 Markių užtai, kad važiuodami, užkliudė elektrišką karą. Chicagoj kas dieną tokių užkliudymų buva po kelias dešimtis, o vienog nieks vežėjų nebaudžia, jie lyg tyčia važiuoja štritkarių šėnims ir negreitai karui iš kelio pasitraukia.

Kaime Šederaičiuose, Klaipėdos pav., kaip paduoda „Nauja Lietuviška Ceitunga", žemaitis Puidoks įsilaužė į pardavinyčią Lessingo; bet likosi sugautas ir Prusų sudas nusprendė jį ant metų kalėjimo.

Kadangi maskolių valdžios šaukia rezervistus po ginklu ir iš Kauno gubernijos, tai daugelis tokių, nenorėdami lieti kraują už kvailus caro tarnų užsimanymus, pulkais bėga į užrubežius, dumia į Bremą ar Hamburgą ir keliauja i Ameriką. Tie nebėga, kurie ant pabėgimo neturi pinigų.

Terp Palangos ir Liepojaus, maskolių policija suriebė 7 ypatas gabenančias iš Prusų į Maskoliją uždraustus Maskolijoj raštus. Prie gabenimo tų raštų, kaip sako, yra prisidėjusios ir kelios ypatos iš Prusų.

Kairinės lietuviška parapija (Klaipėdos pav.) savistove pastojo. Į parapijos užveizdą išrinko 15 vy[illegible] ir visi jie lietuviai. Matyt parapi-

ja vien lietuvių apgyventa.

Medžių prekysta terp Prusų ir Maskolijos šįmet daug mažesnė negu pernai. Gal Lietuvos ponams išnaikinus prigulinčias girias, jie jau nedaug medžių turi ant pardavimo. Iki šiol Nemunu iš Maskolijos į Tilžę atėjo tik 245 sėlės; pernai gi iki tam laikui atėjo su viršum 400.

Pagal apskaitymą, rando padarytą, Prusų Lietuvoj buvo 459000 arklių. Taigi ant kiekvieno ketvirtainio kyliometro išpuola po 12, 41 arklių, arba daugiau negu kokiame nors kitame krašte ant svieto: ant tokio jau ploto išpuola Danijoj 10 arklių, Belgijoj 9, 6, Holandijoj 8, 2, Anglijoj 6, 4, Maskolijoj 4, 1, Suvienytose Valstijose Šiaurinės Amerikos 1, 7.

Priekulės pav., kaime Torėlninkuose siautė gaisras, kuris išnaikino 12 triobų.

18 d. berželio už javus momokėjo Tilžėj: už 100 kyliogr. kviečių 14.75—16.60 Mk., rugių 12.90—14.50 Mk., miežių 12.75—13.55 Mk., avižų 10.90—12.35 Mk., baltųjų žirnių iki 21 Mk., bulvių 4.00 Mk., šieno 4.00 Mk., šiaudų 3.60 Mk.

Klaipėdoj mokėjo: už šėpelį kviečių 6.75—7.00 Mk., rugių 5.75—5.80 Mk., miežių 5.25—5.50 Mk., avižų 3.05—3.30 Mk., žirnių 8.00—8 50 Mk., bulvių 1.80—2.00 Mk. Už centnerį (100 svarų) šiaudų 1.60—1.80 Mk., šieno 2.50—2.70 Mk. Už svarą sviesto 1.00—1.10 Mk. Už kapą kiaušinių 3.00 Mk.

Isz Amerikos.

Dantys užtroszkino.

New York. Gyvenanti čia Mare Murphy išėjo su savo sunum pasivaikščioti. Einant skersai gatvės, sunų be mažo ne pervažiavo greitai važiuojantis vežimas. Motina sniko ir puolė ant gatvės. Petra laktitė [illegible] kada subėgę žmonės norėjo pakelti, ji buvo jau negyva. Pašauktas daktaras susekė, jog moteriškei į gerklę įpuolė padirbti dantys ir nuo to ji užtroško.

Biauriau negu Maskolijoj arba Serbjoj.

Great Neck, L. I. Atkako čia 20 ginkluotų artilerijos kareivių ir pasigėrę, pradėjo šaudyti į langus ir likternas. Paskui įsiveržė į kelis hotelius, sušaudė veidrodžius, sudauzė mebelius, išvaikė hotelyj apsistojusius svečius. Kada gyventojai apsiginklavo, Amerikos garbės apginėjai sėdo į valtis ir nuplaukė į tvirtynę. Kažin, ar už tai juos nubaus?

Negaus alimentu.

New York. New Yorko šteto legisliatura užgyrė naujas tiesas, pagal kurias: persiskyrusi su vyru moteris, gaunanti nuo perskirto vyro alimentus, jeigu vėl teka, nužudo alimentus, kadangi naujas vyras turi moterį užlaikyti. Tos tiesos be abejonės sumažįs skaitlių norinčių vesti perskirtas nuo vyro moteris.

Mintanti isz darbo.

Pagal surinktas cenzus biuro žinias, 1900 metuose Suvienytose Valstijose buvo 29073233 ypatos mintančios iš savo darbo, tame skaitlinje buvo 22489415 vyriškų ir 3843630 moterų, 1750411 vaikų. Svetur gimusių buvo 5851397, o pacinančių nuo svetur gimusių tėvų 1116636.

Negeri ligoniu prižiuretojai.

Elgin, Ill. Peteko po sudu superintendentas čianykščių bepročių namų už biaurų pasielgimą su ligoniais, už jų kankinimą. Tie biaurus pasielgimai išėjo į aikštę per tai, kad ligonbučio užveizda prašalino nuo vietos vieną ligonių prižiuretoją, Michellį, kuris išdavė slepiamas paslaptis. Mitchell sako, kad ligoniai buvo biauriai mušami, o keli nuo mušimo pasimirė.

Apsivedę vaikai.

La Porte, Ind. Čia susekė, jog daugelis čianykščių mokyklų mokintinių slapta apsivedė, žinoma be sudžios ir kunigų ir vaikai su mergaitėms gyvena kaip vyras su pačia, su visoms apsivedusių porų tiesoms. Terp tokių porų yra ir vaikai turtingų šeimynų.

Sugriuvo tribuna.

Cleveland, Oh. Brigton Parke, ant parengto amatorių Kliubo bolės mušimo sugriuvo tribuna ir su ja 100 žmonių nupuolė žemyn. Iš jų 10 turi nulaužytas kojas ir rankas, kiti teip sunkiai likosi sužeisti.

Vetra

Chappoon, N. Y. Baisi vėtra sugriovė čia 5 namus ir kelias ne gyvenamas triobas; medžius, vienus iš šaknų išrovė, kitus sulaužė.

Audros.

Portland, Ore. Wheeler pavietyj, netoli Mitchell, siautė audra su debėsų praplyšimais. Dvi 90 metų senelės prigėrė. Miestelyj Mitchell užtvinę vandens sugriovė 28 namus.

Expliozijos.

Bunsock, Oh. Darbininkų Cleveland, Lorain & Wheeling geležinkelio stovyklose, nuo degančio brežiuko užsidegė kampe sukrautos virvės. Begesinant darbininkams ugnį, expliodavo tame kampe buvęs sudėtas dinamitas. Expliozijos vienas italijonas darbininkas likosi užmuštas, vienas mirtinai sužeistas, o 5 sužeisti nors sunkiai, bet ne mirtinai.

Nelaimes ant geležinkeliu.

Glenwoe, Ill. Ant Chicago Eastern Illinois geležinkelio, trukis vežantis grįžtančius nuo pikniko chicagiečius, susimušė su tavoriniu trukiu ir tai teip smarkiai, kad didesnė dalis vagonų išbyrėjo. Prie to 26 ypatos likosi užmuštos, o dusyk tiek tapo sužeistų. Daugumas užmuštų ir susužeistų yra mokintojai ir mokintiniai Doremus Congregationalistų mokyklos, esančios netoli 31 gatvės.

Cincinnati, Oh. Netoli Sharon iššoko iš rėlių tavorinis trukis. Prie to dvi ypatos likosi ant vietos užmuštos.

Gaisrai.

Covington, Ga. Sudegė čia Star trioba. Blėdį gaisro padarytą skaito ant 150000 dol.

Fresno, Cal. Išdegė čia čielas dirbtuvių blokas. Blėdį gaisro padarytą skaito ant 250000 dol.

Millington, Del. Siautė čia didelis gaisras, kuris išnaikino 42 triobas. Blėdį gaisro padarytą skaito ant 200000 dol.

Duluth, Min. Sudegė čia Omaha dokai ir tavorų krautuvės. Blėdį gaisro padarytą skaito ant pusės milijono dol.

Montgomery, Ala. Sudegė įtaisos Rift Flooring Co. Blėdį gaisro padarytą skaito ant 200000 dol.

Isz darbo lauko.

Nuo didžiojo štraiko.

Užgimė štraikai visoj Amerikoj organizuotų darbininkų prigulinčių prie didžiojo mėsinio trusto galvijų piovinyčių. Štraiko nėra tik mažose ne prigulinčiose prie trusto piovinyčiose, bet tos ne įstengia pakaktinai mėsos parupinti ant gyventojų reikalų. Už ką vienog užgimė štraikas? Žinoma už algas. Pasibaigus kontraktams, nors pralobę piovinyčių savininkai ir padarytus kontraktus tankiai laužo, jie užsimanė numažinti darbininkų algas iki 15c. už darbo valandą. Žinoma, darbininkai ant to nesutiko. Kadangi kitur teisybės nėra, niekur jos rasti ne gali, tai paliovė dirbę. Dėl užgimusių štraikų mėsos prekės pasikėlė ir tą atjaučia labiausiai varguoliai ir pats straikieriai, kadangi ir jie be mėsos apsieiti ne gali.

Tas yra ne geru, bet kovoje su visogalingais piniguočiais, kol valdžia yra jų tarnų rankose, darbininkai kito kelio ne turi, kaip vien per štraiką stengtiesi iškovoti pakėlimą ant kelių centų už darbą užmokesnį. Valdžios tarnauja kapitalistams, darbininkų vargai joms visai nerupi; vien prieš rinkimus, ant viliojimo darbininkų balsų, nesigaili partijos visokių darbininkams pažadėjimų, bet įgavę valdžią politikieriai, jau apie išpildymą pažadėjimų nesirupina. Ką gi jie rupinsis, jeigu jie tik nužeminti kapitalistų tarnai. Juk ir programe dabar valdančios Amerikoj republikonų partijos yra pažadėjimas suvaldyti trustus, kad jie ne išnaudotų begėdiškai visus krašto ukėsus. O ar padarė ką nors ta partija tokio, kas rodytų, jog nori apsaugoti žmonis nuo trustų išnaudojimo? Nieko ne padarė, ir turbut, ne padarys, kadangi ant palaikymo valdžios be trustų pagelbos apsieiti negal, todėl juos turi remti ir už jų naudą užstoti.

Vietoj suštraikavusių organizuotų darbininkų trustas stengiasi surinkti tiek scabsų, kad galėtų varyti darbus piovinyčiose. Scabsus vienog turi ginti gyventojų, ne trustų kaštais užlaikoma policija, ir tų scabsų nėra tiek, kad darbą pilnoms pajiegoms galima but varyti. Todėl piovinyčios gali parupinti mėsą tik didžturčiams, o ne visiems gyventojams. Varguoliai dėl štraikų todėl labiausiai turi kęsti, labas varguolių vienog musų valdininkams mažiausiai rupi, kadangi jie ne mėtys juk pinigų ant pirkimo balsų laike rinkimų.

Jeigu vienog Amerikoj išsiviešpatavo tokios apverktinos sanlygos, tai iš tikro ir darbininkų kaltė. Laikę rinkimų darbininko balsas sveria juk tiek jau ką balsas Carniegies arba Morgano. Kodėl darbininkai balsuoja vis už kapitalistų tarnus, remiančius ne darbininkus, bet kapitalistus, o ne už savo luomos užtarėjus?

Kompanijos kaip kur dalina scabsams revolverius. Tarybos terp štraikuojančių darbininkų ir trusto dar neiširo, bet visgi iki šiol ne matyt nieko tokio, iš ko galima but spręsti apie greitą pasibaigimą štraikų. Be abejonės dar mėsos reikalaujantiems per tulą laiką reikės kaštus štraiko mokėti ir iš to dar trustas pelnys ne mažus pinigus.

¶ Chicago, Ill. Visose galvijų piovinyčiose, prigulinčiose mėsiniam trustui užgimė darbininkų štraikai. Per tai mėsos prekės tuojaus pakilo. Prie štraiko rengiasi pristoti ir mėsos pardavinyčių pagelbininkai. Jeigu štraikai trauksis ilgai, pritruks mėsos visoj Amerikoj; ne prigulinčios prie trusto mažosios piovinyčios ne įstengs jos parupinti tiek, kiek reikia. Randas bus priverstas įsikišti, kaip įsikišo į anglekasių štraikus. Trustas ir bijosi rando įsikišimo; jis užtikrina, jog nors gyventojams ir pritruks mėsos, bet randui parupįs tiek, kiek pagal su juom padarytus kontraktus priguli. Tuom tarpu reikalai 80 milijonų žmonių yra kur kas svarbesni negu rando.

¶ Washington, D. C. Mėsos prekės žymiai čia pakilo: dabar svaras geros jautienos kaštuoja 35c. arba ant 10c. daugiau negu pirma. Tegul ir augščiausi krašto urėdninkai pajunta vaisius tarnavimo valdžių trustams ir kitiems piniguočiams išnaudojantiems visą kraštą. Juk valdžių didžiausia kaltė, jeigu Amerikoj išsiviešpatavo tokios apverktinos sanlygos. Juk tik per valdžių protekciją ir paramą visoki piniguočiai ir iš jų susidedanti trustai įgavo didesnę už patį randą galybę. Randas yra tik tarnu piniguočių, kurie išnaudoja visus krašto gyventojus.

¶ Milwaukee, Wis. Čianykštis sudžia Ludwig nusprendė, jog kontraktai padaryti darbdavių su darbininkiškoms organizacijoms, jeigu juose reikalaujama, kad ne butų prie darbo priimami neprigulinti prie unijos, neturi vertės. Minėtas sudžia, turbut, ne apsvarste, kokius vaisius gali išduoti jo nusprendimas.

¶ Binghamton, N. Y. Čianykščios trusto piovinyčios nori surinkti scabsų Chicagos piovinyčioms. Armouro Co. reikalauja 2500 darbininkų. Siulo jiems kelionę ir užmokesnį po $2.50—3.00 ant dienos. Tegul tokias algas moka štraikieriams, o ir jie sugrįž prie darbo, ne reiks kitur scabsų jieškoti.

¶ Brooklyn, N. Y. Pakelė čia štraiką italijonai darbininkai dirbant prie lyginimo St. Johns pliaciaus. Jie reikalauja 10 val. darbo dienos, iki šiol dirbo tik 8 val.

¶ Fall River, Mas. Medvilnės dirbtuvėse prasidėjo darbai ir 25000 darbininkų rado jose darbą, bet algos darbininkų likosi sumažintos.

¶ McKeesport, Pa. Daugelyj čianykščių dirbtuvių pradėjo dirbti ir 5000 darbininkų rado jose darbą.

¶ Chicago, Ill. Darbininkai Beeftrusto nutarė štraikuoti; štraikuose dalyvauja 50000 darbininkų.

¶ New York. 700 vėžėjų New York Truk Owners Ass. rengiasi štraiką pakelti.

¶ Trenton, N. Y. 800 darbininkų čianykščių puodų dirbtuvių pakėlė štraiką.

ISZ Lietuviszku diryu.

Musų laikraščių etika.

Tankiai musų laikraščiuose patinki minėjimą etikos, bet ištikro ypatiška ta musų etika. Kiekvienas korespondentas, kiekvienas skaitytojas stato savo etiką, o ta etika niekuom daugiau nėra kaip vien, kad laikraštis pildytų jo norą. Mes rašome apie etiką, bet nuolatai ją myniojame, matyt visai jos nepažįstame. Vienam etika remiasi ant to, kad jis galėtų per laikraštį pakolioti korespondentą, kuris parašė ką tokio, kas jam ne patinka. Kitam ne patinka, jeigu redakcija prie jo rašto, ypač gi prie nesilaikančių logikos išvadžiojimų, prideda patėmijimus, arba jeigu išmeta tą, ka jis norėtų pagarsinti (tą vadina cenzura). Trečių etika remiasi ant to, kad reikia maskolius girti (tie paprastai šaudo pasislėpę, kaip naktiniai plėšikai, savo pravardės ne drysta paduoti. Mat tie maskoliško rando užtarėjai nežino, kad doresnis žmogus biaurisi anonymais ir tokių ne skaitęs, meta į šąšlavas). Taigi visur, kur nepažiuri, tie musų etikos dirbėjai remia savo įstatus etikos ant to, ko jie geidžia, o ne ant tikros etikos visų civilizuotų žmonių seniai išdirbtos. Vietoj tverti savišką ir tai kiekvienas kitokią, priderėtų tik susipažinti su kitų seniai išdirbta ir jos laikytiesi. Tąsyk terp mus išnyktų daug nereikalingų vaidų, ypač gi turėtų išnykti iš skilčių musų laikraščių asabiški besikoliojimai už privatiškus dalykus, kadangi laikraščiai paskirti perkratinėjimui tik viešų, o ne privatiškų keno nors reikalų ir darbų. Musų gi etikos dirbėjai niekaip nė gali atskirti viešų nuo privatiškų reikalų. Ne vienam rodosi, kad viskas, kas jam ne patinka, privalo but laikraščių nupeiktas. Todėl nė vienas rašo ilgus straipsnius, jeigu mergina ne nori tokio jaunikio, kuris merginos nori; kitas užšipuola ant ilgos kunigo gaspadinės nosies arba ant šleivų jos kojų, trečią erzina keno nors barzda, ketvirtas kritikuoja balsą ir žinoma, reikalauja, kad tą viską laikraščiai talpintų. Tuom tarpu klausymas poravimosi merginos, ilgų ar trumpų nosų, ilgų ar trumpą barzdą, balsas apeina tik turinčius tas ypatybes, viesų reikalų ne dasilyti, todėl ne priguli laikraščių kontrole. Už privatiškus darbus, nieko bendro su viešais ne turinčius Jono ne atsakys Baltrus, bet pats Jonas, todėl Baltrui ne priguli kontrolė ant tokių darbų. Jeigu Marė elgiasi ne teip, kaip Petras norėtų, tai tas apeina tik Marę ir Petrą bet ne visuomenę, tai jų privatiški reikalai, į kokius laikraščiai ne turi tiesos kištiesi. Už savo pasielgimus privatiškame gyvenime kiekvienas pats renka vaisius savo pasielgimo, jų privatiški darbai gal ne patikti, bet jie ne kliudo reikalų visuomenės ir per tai ne laikraščių pareiga tokius darbus prižiurėti; laikraštis ne kunigas barantis ypatas. Pasitaiko korespondentai norinti pagarsinti laikraščiuose, jeigu Jonas ne atidavė skolos Petrui, arba kitokiu budu nuskriaudė. Skriaudos, kokios jos ne butų, yra negeros, bet kol jos yra privatiškos, lytisi tik nuskriausto ir skriaudėjo, bet ne kliudo visuomenės reikalų, ne priguli laikraščių prižiurai. Apgvnimui privatiškų reikalų yra sudai; ten nuskriaustam reikia kreiptiesi, o ne į laikraščius, kadangi jie nė apgynimu, nė kova su ypatoms ne užsiima. Gali persergėti prieš prigavėjus, bet daug vietos tam pašvęsti ne gal.

Asabiškiems besikoliojimams, koki jie ne butų, laikraščiuose ne gal but vietos. Jeigu kartais kas buvo be pamato užgautu, turi tiesą atsiliepti į užgavusį jį laikraštį, bet ant to užtenka parodyti kaip iš tikro yra, o skaitytojai iš to geriau žinos, kas pamelavo negu iš koliojimo užgavusio; koliojimai, koki jie ne butų, ne pertikrina, kad koliojantis turėtų tiesą, ant išrodymo tiesos reikia faktų, o ne koliojimų. Koliojasi tik vaikai ir menkapročiai, negalinti iš galvos nieko protingesnio ištraukti. Priežodis sako: tu pyksti, brolau, tai matyt, daromi tau užmetinėjimai yra teisingi; jeigu ne tavo piktumas, aš apie tai ne bučiau žinojęs. Ir iš tikro, teisingai užgautas labiausiai pyksta ir kolioja teisybės skelbėją. Besikoliojimams todėl palikkime karčiamas, bet sykį nuo to išliuosuokime laikraščius, kadangi tas žemina laikraščius, kaip ir pačius besikoliojančius. Todėl tai raštus, kur prie besikoliojimų nėra svarbesnių faktų, aiškinančių kokį svarbesnį reikalą arba išteisinančių koliojantį, laikraščiai tiesiog meta į gurbą.

Raštuose siunčiamuose į laikraščius turi but tik gryna teisybė, be jokių padailinimų į vieną, ar į kitą pusę. Padailinimai juk ne kartą iš teisybės padaro melą, išverčia ją išvirkščiai. Melo pas mus yra daug, o jis yra blogu ir peiktinu.

Neperseniai „Žvaigždė" patalpino straipsnį apie laikraštininkų etiką, jame teisingai nurodė pamatus tos etikos. Taigi, jeigu laikraščio redakcija tos etikos ne pažįsta, rodosi, galėjo nors paviršutiniškai su ja susipažinti nors iš minėto straipsnio. Tuom tarpu iš musų laikraščių, kažin ar ne pati „Žvaigždė" tankiausiai laužo tą etiką? Ko jau ji nesigriebė ant išniekinimo ir kandžiojimo asabiškai sau nepatinkančių? Visko bandė ir ant galo jau prisikabino net prieš pravardžių ir pseudonymų; ypač jai ne patinka pravardės ir pseudonymai nuo žvėrių paeinanti. Paliktume tą pritinkantį piemenims kovos budą, jeigu pas mus kiekviena pikta sėkla ne išduotų tuojaus vaisių. Vaisius savo pasėtos sėklos gali atseiti rinkti ir pačiai „Žvaigždės" partijai. Juk šiądien tiesos visų lygios, kunigų ypatiškos privilegijos niekinti ir barti kitus seniai išnyko, dabar ir kiti gali atmokėti koliojančiam tuom pačiu. Kas gi bus, jeigu „Žvaiždės" partijos priešai atmokės tuom pačiu ir pradės pravardžiuoti žvaigždinius? Argi jų eilėse ne ras teiposgi gražių pravardžių ne vien žvėriškos kilmės, o jeigu pritruks, juk teip, kaip daro „Žvaigždė", gali truputį padailinti? Norėdami, juk suras eilėse palaikytojų musų doros mokintojų laikraščio: „žydą Abromkę," „Mėšlo kaupą", „Muluką", „Varną girioj", „Kiaulės akį!" Tais keliais žengdami, mes galime prieiti iki besikoliojimų vartojamų kiaulių piemenų ir gal dar toliau. Išsisėmus vieniems besipravardžiavimams, reiks „Ž." redakcijai džiovinti makaules, kad išrasti naujus. Jeigu godojanti savę laikraščiai ir tokių besipravardžiavimų ne talpintų ir be laikraščių jie išsiplatįs, kadangi žmonės turės gerą paveikslą nuo kunigų.

Pikta sėkla, dėl kokių mierių tokią kas sėtų, tik piktą vaisių gali išduoti. Mes rugojame, skundžiamės, kad dalinamės į partijas, musų partijos ėdasi terp savęs ir per tai ant viešo labo ne galime dirbti iš vien, o dirbdami skyrium, ne įstengiam nuveikti svarbesnių darbų. Kaipgi vienog galime į tą vienybę sueiti, jeigu mes ant kiekvieno žingsnio laužome ne tik laikraštininkų etiką, bet ne kartą ir ką daugiau?

Iš Canderland, Mas.

Lietuvių yra čia pusėtinas burelis, daugiausiai iš Vilniaus gub. Dirba jie daugiausiai laukų darbus, augina cibulius ir tabaką. Daugelis čianykščių lietuvių turi po keletą akrų savo locnos žemės, kiti tarnauja ant farmų, dar kiti pasisamdo po kelis akrus žemės nuo farmerių ir ant jos sodina cibulius. Gyvena jie vargingai. Jeigu daug lytaus, tai viškas apauga žole, o jeigu lytaus nėra — tai viskas išdžiusta, uždarbio nėra jokio. Neturinti savo žemės su farmeriais sutaria pelnu pusiau dalytis; tai paprastai rudenyj, atlyginus farmeriams, ne kas lieka.

Gyvena labai išsiskirstę, toli nuo viens kito, po 3 arba 4 mylias, per tai vaidų ir didesnių ne sutikimų nėra.

Didelio supratimo terp jų nėra; ne buvo nė jokios draugystės, tik neseniai atkako čia koksai kunigas misijonierius, paaiškino vertę draugystės ir ant jo prikalbinėjimo susitvėrė draugystė iš tikro lenkiška, į kurią priguli teipogi lietuviai ir rusinai. Į draugystę vienog ne daug priguli sanarių, bet su laiku gal prisirašys daugiau.

Apie tautiškus reikalus čianykščiai lietuviai mažai rupinasi, apskritai jie elgiasi nė gerai, nė blogai; dirba ant duonos kasnio, o kad jį turėti ne lengva, tai tas rupestis uždengia visus kitus.

Šimkonis.

Iš New Haven, Con.

Darbai eina čia vidutiniškai. Kas ne tingi darbo jieškoti, randa, ypač merginos greitai darbą randa ir ne mažiausiai uždirba.

Lietuvių yra čia diktas burelis, gyvena sutikime ir pradeda suprasti savo reikalus ir naudą. Dar porą mėnesių nieks nežinojo, ar yra čia lietuviai, ar nėra; šiądien visai kitaip viskus virsta. Pastačius drato dirbtuvę, privažiavo iš kitur sumanesnių lietuvių ir į trumpą laiką sutvėrė D. L. K. Vitauto Dr-tę, kuri jau dabar gana tvirtai stovi. Paskui susitvėrė kuopa Sus. Liet. Am.; ji turi jau 25 sanarius. Kiekvieną bertainį metų pasididina skaitlius sanarių.

10 d. liepos buvo sušauktas visų lietuvių susirinkimas sutvėrimui neprigulmingo lietuviško Kliubo ir iš syk prisirašė 20 sanarių. Prigulinti prie Kliubo mokės po 25c. ant mėnesio, o po šešių mėnesių, jeigu apsirgtų, gaus po 6 dol. ant sanvaitės per pusę metų, o per kitą pusę metų po $2.50. Dėlto priderėtų rašytiesi visiems. Kliubo mitingai atsibuva pirmą nedėlios dieną kiekvieno mėnesio, 2 val. po pietų, paprastoje salėj. Įstojimas dabar dar pigus, o vėliau bus pakeltas pagal metus įstojančių. Tegul todėl kiekvienas pasinaudoja iš progos ir pasiskubina su prisirašymu.

Ant paskutinio mitingo Paseckas, Kliubo virsininkas, užmanė paaukauti, kiek kas išgali, ant naudos kankintinių ir mokslaeivių. Susirinkę sudėjo 80c., kuriuos padalinam pusiau: 40c. paskiriam ant naudos kankintinių, o 40c. mokslaeiviams. Rods tai ne didelė auka, bet vėliau tikimės sudėti daugiau. Pinigus siunčiame į „Lievos" redakciją.

Kliubo sanarys.

Iš Holyoke, Mas.

Lietuvių yra čia tik 8 šeimynos ir 30 pavienių. Apsivedusių daugumas turi lenkes pačias. Tokiose šeimynose, kur lenkė moteris, žinoma, viešpatauja lenkiska dvasia, kadangi lietuviai toki nė ne supranta skirtumo terp lenko ir lietuvio ir ne brangina savo tautystės, todėl lenkei ne sunku paimti viršų. Vaikai tokiose šeimynose dingę savo tautai.

Dirbtuvių yra čia kelios medvilnės, mašinų ir popieros dirbtuvės. Biznių daugiausiai žydų rankose. Daug čia gyvena lenkų iš Galicijos ir Lenkijos. 3 lietuviai turi šopas moteriškų drabužių, o 1 taiso armonikas; kiti dirba yvairius darbus. Čianykščiai lietuviai sulenkėję, apie lietuviškus reikalus nesirupina.

Šimkonis.

Kaip tas prasidejo.

Parašė Multatuli.

Visoda visuose laikuose daugiau buvo avių negu vilkų. Tas ir suprantama. Kiekvienas vilkas reikalauja daug avių atsakančiam prasimaitinimui. Teip, paveikslan, Europoj ir kituose teip vadinamuose civilizuotuose kraštuose visada buvo daugiau paprastų žmonių negu ponų arba kariautojų. Apie vieną tokį kariautoją aš noriu jums papasakoti. Jis turėjo ilgą kardą ir turėjo paprotį graužti jo rankeną, jeigu buvo alkanu; tą patį daro dar ir dabar daugelis raštininkų iš pašaukimo, mėgstančių kramtyti savo ginklą, taigi plunksną, jeigu ne įstengia iš smegenų ištraukti protingos mislies. Ir štai vieną kartą sedėjo tasai kariautojas prie plataus kelio ir alkanu budamas, graužė rankeną savo kardo, verkdamas ant nupuolimo žmonių, ant pagedimo jų papročių. Bet jie, taigi papročiai, matyt, ne buvo teip biaurus, kadangi štai ant kelio pasirodė senelis nešantis pundą rankoj.

— Ką tu čia neši?

— Slyvas, džiovintas vynvuoges ir lajines žvakes, garbingas kariautojau.

Verkiantis ant pagedimo budo ir pasileidimo žmonių kariautojas užmušė senelį ir paėmė slyvas ir vynvuoges, nedarydamas terp jų nė jokio skirtumo, o lajines žvakes, kad žinoti jų vertę, pasvėrė, kadangi girdėjo vieną parlamento pasiuntinį kalbant, kad tas yra vienu iš pamatų politiškos ekonomijos, mokslo apie viešpatystės ukę.

Padaręs tą, kariautojas vėl pagriebė kardą ir graužė jo rankeną, žiurėjo, dairėsi aplinkui ir rugojo ant nupuolimo doros.

Bet rugojo veltu, kadangi vėl artinosi slyvos, vynvuogės ir lajinės žvakės. Buvo čia teiposgi ir žmones, bet jų šiuom kartu doras kareivis ne užmušė su visu. Jis išgalvojo, kad geriau bus priversti juos tarnauti, paversti į savo baudžiauninkus. Todėl jis mušė juos tik tiek, kad jie persiimtų dėkingumu už tai, kad jų neužmušė su visu ir suprastų, kad nuo dabar turi jam dirbti, statyti tvirtynę su storoms sienoms ir augštais bokštais.

Kada tvirtynė buvo pastatyta, jis sėdo prie jos slenkščio, vėl graužė kardo rankeną, dairėsi į visas puses ir rugojo ant nupuolimo ir pasileidimo žmonių.

Šiuom kartu jis rugojo ne be pamato:

Žmonės, gabenanti ant pardavimo slyvas, džiovintas vynvuoges ir lajines žvakes, matė jo namus iš tolo ir pasirinko sau kitą kelią. Žinoma, jie ne abejojo, kad kariautojas turi tiesą versti juos dirbti, veržti tavorus, kuriuos jie norėjo parduoti ir užtai turėti šiokį tokį pelną, bet visgi jie norėjo su toms tiesoms nesusitikti.

Žmonės tie atrado kitą kelią, rods tolesnį, kur kitas kariautojas atiminėjo nuo jų tik pusę tavorų ir atleido be nuskriaudimo kuno, taigi jų nė užmušinėjo ir ne mušė, pirmiausiai todėl, kad turėjo pakaktinai savo žmonių, o toliau, kadangi suprato, jog žmogus, sykį užmuštas, neis jau antrą sykį su slyvoms, džiovintoms vynvuogėms ir lajinėms žvakėms. Toliau jis protavo — ir tame reikia pripažinti vieną iš pamatinių tiesų mokslo apie viešpatystės ukę — kad ne reikia stabdyti prekiavimo laisvės.

Tuom tarpu ir pirmutinis kariautojas, kuris per visą laiką sėdėjo ir grauždamas savo kardą, dairėsi į visas puses, rugojo ant pasileidimo žmonių, ant galo iščiulbė iš savo kardo supratimą bent vienos iš tų pamatinių tiesų. Jis paliepė vienam iš savo tarnų nueiti ant ano apeinamo jo valdybas kelio, kurį išsirinko prekėjai, draugiškai sutarti ir uždėti ant jų mokesčius. Jiems bus dovanota gyvastis ir palikta po vieną vynvuogę daugiau, negu palieka jiems kitas kariautojas. Teipjau ir lajinės žvakės po senovei bus sviariamos, kas iš pusės viešpatystės ukės mokslo yra svarbiu dalyku. Apart to, kariautojas liepė pažadėti, kad ne darys nė jokio skirtumo terp slyvų ir vynvuogių, kad tokiu budu nestabdyti išsivystijimo prekystos.

Muitų tarifa kariautojaus iš tikro buvo paveikslinga. Juk jis galėjo žmonis užmušinėti ir toliau teipjau, kaip padarė pirmiausiai su seneliu gabenančiu slyvas, džiovintas vynvuoges ir lajines žvakes, bet jis juos tik muše, neužmušdamas su visu. Jo valioj juk buvo lajinių žvakių ne sverti, o jis jas svėrė. Jo valioj buvo daryti skirtumą terp slyvų ir džiovintų vynvuogių, o jis to ne darė.

Tasai žmogus numirė. Jo kardas su nugraužta rankena surudijo. Tvirtynė jo sugriuvo. Bet dvasia, protavimai to kariautojo gyvuoja ir musų laikuose.

Senumas tautų pagal jų kalbą.

Senumą žmogaus ant žemės apskaito paprastai pasiremdami ant geoliogijos mokslo. Jeigu, paveikslan, randa žmogaus kaulus kokiame saname žemės sluogsnyj, tai apskaito, kiek laiko turėjo pereiti, kol tas sluogsnis susitvėrė ir pagal tą apskaito laiką, kiek turėjo pereiti nuo to, kada kaulai pateko į tuos žemės sluogsnius. Žinoma, klaida tukstančio metų prie tokių apskaitymų ne daug sveria, kadangi laiką pasidarymo svarbesnių didžiųjų žemės žievės sluogsnių skaito šimtais tukstančių o kiti net milijonais metų. Geoliogai tiki, kad žmonės gyvena ant žemės nuo milijonų metų.

Nėra terp mokslinčių vienodumo nuomonių ir apie paėjimą musų žemę apgyvenančių žmonių: vieni mena, kad visi šiądien ant žemės gyvenanti žmonės paeina nuo vieno ir to paties pratėvio, nuo Adomo; kiti gi mena, kad tokių Adomų buvo diaugiau, jie atsirado ne vienoj vietoj ir kad dabartinės žmonių giminės paeina nuo kelių pratėvių teip, kaip antai paveikslan ir arkliai: jie, arba teip sakant jų pratėviai, atsirado sename sviete ir Amerikoj ir abiejuose kraštuose vystėsi savistoviai, tik paskui amerikoniška veislė arklių išnyko; dabartiniai esanti Amerikoj arkliai ne čia išsidirbę, bet atgabenti iš Europos, taigi jie paeina ne nuo amerikoniškos veislės.

Žmonių gyvenime ne mažai sveria kalba, iš kalbos geriausiai galima pažinti giminystą terp visokių tautų. Ant to tai pamato pasirėmė itališkas mokslinčius, kalbų žinovas Alfredo Trombetti ir parašė knygą apie senumą dabar žemę apgyvenančių visokių tautų. Savo naują teoriją jis išaiškino speciališkoj knygoj, už kurią Rymo mokslo akademija pripažino dovaną 10000 lirų.

Seniau apie svetimas kalbas ne labai rupinosi, rymionys pažinojo vien lotynišką ir grekišką kalbas. Kalbas ir tai visas, ne vien civilizuotų tautų, pradėjo tirinėti tik nuo pusės pereito amžiaus; sulygindami tas kalbas, mokslinčiai atrado terp vienų didesnę giminystą, terp kitų mažesnę. Kalbų žinovas Fr. Mueller 1877 m. padalino visas kalbas į 78 grupas ir izoliuotus dialektus, kurių rado apie 100neva neturinčius nė jokios giminystos su kitoms kalboms. Terp tokių neva izoliuotų kalbų jis padėjo ir japonišką. Bet geriau ištyręs Siebold, persitikrino, jog japoniška kalba stovi artymoj giminystoj su kalboms uralo-altaiškos grupos. Teip jau ir daugelis kitų kalbų, kurias laikė už izoliuotas, susipažinus su joms geriau, pasirodė giminingoms kitoms kalboms. 1879 metuose vokiškas kalbžinis Sleithal stengėsi išrodyti, jog australiečių kalbos yra izoliuotos, taigi jos negiminingos nė vienai žinomai kalbų grupai. Susipažinus geriaus su toms kalboms, pasirodė visai kas kitas, taigi kad kalbos Australijos sauszemio gyventojų giminingos kalboms Oceanijos saliečių. Iš tikro galima darodyti, kad visos kalbos, kokios tik yra ant žemės, yra terp savęs giminingos. Jeigu visos kalbos ant žemės paeina nuo vienos kalbos, tai jos jau teip toli savo išsidirbime nužengė, kad šiądien sunku surasti tą pradinę kalbą, nuo kurios kitos paeina, iš kurios išsidirbo visos. Trombetti ant tirinėjimo dabar esančių ir jau išnykusių kalbų, kokių tik kokios nors liekanos užsiliko, apvertė visą savo amžį.

Trombetti dalina kalbas senojo svieto į dvi dideli grupi: 1 kalbos Afrikos; pietuose bantu, šiauriuose — semitu-chamitiška; semitų kalbos laikosi ant didelių plotų Azijos. Prie chamitų kalbų grupos priguli teiposgi kalba hottentotų, už tai berberiška jų atžala apima teiposgi kalbas Haussa, Teda; prie tos atžalos priguli ir bantu kalba. Antrą grupą tveria eureziškos kalbos (prie tos grupos priguli: kaukaziškos, indoeuropiškos, uralo-altaiškos, dravidiškos ir siliabinės kalbos; iš australiškų kalbų— prietos grupos priguli: malajiškos-polyneriškos, andamaniškai — papuaziškai — australiškos. Pirma grupa, taigi afrikoniškos kalbos susigiminiavusios su kitoms iš vienos pusės per kaukaziškas ir oceaniškas kalbas. Iš visų tų kalbų, pagal Trombetti nuomonę, labiausiai nuo visų kitų atsitolinusi yra kalba bantu negrų (Afrikoj), ji yra seniausia iš visų musų žemės kalbų. Visos senojo svieto kalbos yra terp savęs giminingos ir visos jos todėl paeina nuo vienos pradinės kalbos ir iš jos išsidirbo.

Iš savo tirinėjimų Trombetti daro sekančius išvedimus. Seniausia iš visų dabar ant žemės esančių kalbų yra bantų negrų kalba, vidurinėj Afrikoj. Pradinė visų europiškų kalbų, nuo kurios paeina visos europinės, tame ir lietuviška, galėjo susitverti ne anksčiau kaip 3000—4000 metų prieš Christaus užgimimą; bantu gi kalba susitvėrė daug pirmiau. Pradinė semitiška kalba, iš kurios paeina kitos tos atžalos, galėjo susitverti ne vėliau, kaip 8000 metų prieš Christaus užgimimą, chamitiškos dusyk senesnės už semitiškas, o bantu kalba senesnė už chamitiškas.

Trombetti užbaigoj sako, kad terp kalbų, ne senesnių kaip atsiradusių kokią 15000 metų, be didelio jieškojimo galima surasti ženklus paejimo iš vieno šaltinio. Matome juk ant visų Europos kalbų, turinčių apie 5000—6000 metų, teip aiškius ženklus vienos kilmės, o semitiškos kalbos, nors senesnės, bet mažai persikeitė. Tik ypatiškuose

žmonių. Meteriališką blėdį padadarytą tvanų skaito ant 200000dol.

‖ Prancuzijos parlamentas užgyrė paskirti 6000 dol. iš iždo pinigų ant išsiuntimo ant visosvietinės parodos į St. Louis tulą skaitlių gabiausių Prancuzijos amatininkų susipažinti su išdirbiniais kitų kraštų ir su kitur vartojamu dirbimo budu.

‖ Maskoliškas randas garsina, jog užstojus lytų laikui Mandžurijoj, labiau pradėjo platintiesi terp maskoliškų kareivių visokios ligos; apsireiškė ir azijatiškas maras. Dabar visokioms ligoms serga ant1000:94 oficierai ir 46 kareiviai.

‖ Macedonijos pasikėlėliai vėl parodė gyvybę: jie padėjo dinamitą ant geležinkelio šėnių netoli Deleaghatech. Dinamitas expliodavo. Expliozijos 20 pasažierių likosi sunkiai sužeistų.

‖ Serbijoj, mieste Kragujevac užgimė kruvinos muštynės darbininkų su oficierais. Paskutiniai pasinaudojo iš ginklų. Tose muštynėse 20 ypatų likosi užmuštų.

‖ Vienas iš garsiausių šių laikų chirurgų, profesorius Esmach, parpuolė ant ulyčios mieste Kiel ir nusilaužė koją. Esmarch turi jau su viršum 80 metų.

‖ Prancuzai galutinai nori padirbti per jures, terp Afrikos ir Išpanijos, tunelį, per kurį bus nuvestas geležinkelis jungiantis Europą su Afrika.

‖ Vogezų kalnuose, aplinkinėse Giardmer, Alzatijoj, siautė baisi audra, kuri daug blėdies pridirbo. Vienuose namuose perkunas užmušė motiną ir trejatą vaikų.

‖ Vengrijoj, Hanos Komitate, išdegė didelis kaimas Bodony. Sudegė čia 300 namų su visais krutančiais gyventojų turtais. 1000 žmonių neteko pastogės ir turtų.

‖ Ant Kaukazo, mieste Adčabent, netoli Persijos rubežiaus, likosi nušautas vicegubernatorius Elizabethpoliaus gubernijos.

‖ Paryžiuj nusišovė amerikonas studentas 22 metų Shapleigh, giminaitis amerikoniško ambasadoriaus Prancuzijoj.

‖ Iš didelių musų žemės miestų, didų daugiausiai gyvena New Yorke, nes 672676; antrą vietą užima Varšava.

‖ Vidutines mokyklas Prusuose šįmet pabaigė: protestonų vaikų 66,21%, katalikų 27,27%, žydų 6,52%.

‖ Mieste Bern, Šveicarijoj, pasimirė buvęs Traansvaliaus prezidentas Krueger.

Nė gerai teisybę išvirkščiai perstatinėti.

No. 28 „Vienybės", p. Rutkus, rašydamas apie knygą rašomą Dr. Šliupo angliškoj kalboj apie lietuvių padėjimą, terp kitko priduria.

„Prie to „Lietuva" pradėjo aiškinti tautieciams, kad ta knyga esanti Šliupo ypatiška."

Kur gi p. Rutkus tokį išsitarimą rado „Lietuvos" straipsnyj? Ar ne galėtų to žodis į žodį užcituoti? Gal perstačius žodis į žodį išpultų kas kitas, o ne tas, ką perstato p. Rutkus?

Nė „Lietuva", nė jos redakcija laiškuose, aiškindama p. Rutkui jo užmanytą, be susižinojimo su autorium, išleidimą tos knygos su pagelba centinių aukų visai neminėjo, ar knyga yra privatišku ir ypatišku, ar ne privatišku keno nors reikalu, bet kalba buvo vien apie budą surinkimo pinigų ant knygos išleidimo. „Lietuva" rado vienį kad p. Rutkaus pradėtas rinkimas aukų išleidimui knygos yra ne atsakantis. Nurodė, kad daug praktiškiau paremti išleidimą ant prenumeratos, negu ant centinių aukų, kadangi aukos gal užgauti autoriaus garbę. Pridurė teiposgi, kad apgarsinti prenumeratą išpultų autoriui, o ne pašaliniems, kadangi isleidimo budas tai autoriaus reikalas ir jis labiau autorių lytisi negu ką kitą.

Norėtume todėl žinoti, kur p. Rutkus „Lietuvos" straipsniuose, arba jos redakcijos laiškuose rado tą, ką garsina per „Vienybę".

Negerai, kad tuli musų vyrai laikraščių straipsniuose ir apskritai raštuose, randa visai ką kitą, negu yra parašyta ir tokiu budu išvirkščiai išverčia teisybę. Toks darbas paprastoj kalboj ne gražu turi vardą. Ar to p. Rutkus nežino? Tas ypač pas mus yra negeistinu, kadangi pas mus daugelis vaidų gema iš panašaus išvirkščio perstatymo teisybės, ieškojimo keno žodžiuose ne to, ką kas pasakė, bet ką kas svetimuose žodžiuose rasti geidžia. Argi mums teip sunku tikrą prasmę rašto suprasti?

Trumpa senobes Istorija.

Isz maskoliszkos kalbos verte D.

Adverniai, greit prisiėjo kuo stipriausiai ginti senąjį savo rubežių ir net atgalion nuo jo pasitrankt. Penkioms dešimtims metų praėjus po Trajano karžygių, ant Dunojaus neramu tapo, Čia pasirodė didelės barbarų mynios. Jie visokiose vietose prasimušė per tvirtynių liniją, paėmė nelaisven kelis šimtus tukstančių iš rymiečių šalies, išpustijo padunojines šalis, prasimušė net už Alpų šiaurinėn Italijon. Teisybė, rymiečiai juos atgal išvijo, bet tam reikėjo 15 metų sunkios karės.

Tai buvo tik pradžia nelaimės. Vidurině ir rytinė Europa siuntė vis naujas išalkusias karingas mynias žmonių. kurie ėjo į pietus ir vakarus, žemės bejieškant. Rymiškų kariumenių nebeužteko apgint visoms slėgiamoms vietoms. Reikėjo gint Britaniją nuo Škotijos kalniečių, Reinas ir Augštasis Dunojus — nuo vokiečių, Žemasis Dunojus — nuo piemenų tautų dabartinės pietinės Maskolijos.

Nauja persų viešpatystė, apie 250 m. Prie to dar prisidėjo nelaimė rytuose: persai, 500 metų prieš tai prastoję valdymą Azijoj, vėl sukilo ir užgriebė šalį nuo Eufrato iki Indo. Jų siekiu buvo išnaikint viską svetimą, kas tik paėjo nuo grėkų arba rymiečių.

Persų valdytojas pasivadino senobiniu vardu carų caro. Persai norėjo atimt nuo rymiečių visą Aziją. Priešakij mušėsi naugėmis apsišarvoję raiteliai ant labai papuoštų arklių. Jie mėgdavo pasakojimus apie didžius narsuolių žygius; vienas iš jų pasakojimų tvirtina, buk susiginčijus dviem caram už valdžią, nutarta buvę numest caro vainiką terp alkanų liutų; vienas iš priešų, nuėjęs ant arėnos, užmušęs abudu liutu ir gavęs vainiką.

Persai kariavo vardan tikėjimo. Jie buvo garbintojais šventosios ugnies galybės: ant jų pinigų išbrėždavo ugnies aukurą. Didelę įtekmę pas juos turėjo kunigai, *magai*. Jie kišosi visokiuosna dalykuosna; jų vyresnysis, augščiausias magas, buvo beveik lygus carui, ir apvainikuodavo jį.

Išpustėjimas ir suprastėjimas. Pusantro šimto metų sukakus po Trajano, rymiečių imperija vos nepražuvo. Vienas iš imperatorių, pergalėtas persų, pateko nelaisven pas juos. Plėšikų vokiečių mynios švaistėsi po visas šalis; tulos iš jų perėjo Dunojų, išpustijo visą Grėkiją iki Atėnų, suėmė Bizantijoj pirklių laivus, ir persikėlė Mažojon Azijon; kiti su savo laiveliais nusitrankė net iki įtakų Nilo.

Tvirtynių eilės, net sienos niekur nebgalėjo sulaikyt įsiveržiančių barbarų. Prisiėjo tvirtint beveik kiekvieną miestą viduj šalies; šalis, tartum šeriais, pasišiaušė baisiais tvirtynių apkasais ir bokštais. Sutvirtintas miestas tapdavo 3–5 kartus mažesnis už pirmykšti ramų, atvirą, galėjusį laisvai platintis. Žmonės, apsiginimui, spaudėsi ant mažučio žemės kąsnio. Atžulios sienos, 3–4 sieksnių storumo, iš visų pusių uždengė dangų ir pavėnėj laikė siauras ulyčias. Tos ulyčios ėjo tiesiog prie tvirtynės vartų: vartai, žemi ir tamsus, labiau panašus buvo į požeminius urvus. Jeigu miestas buvo ant didelės upės, visą paupę aptverdavo siena; miestiečiai nematė savo upės: laivai, įplaukiant į miesto atlajų, pravažiuodavo po siena.

Iždas neturėjo pinigų statyt ir užlaikyt šitoms tvirtynėms; visos išlaidos uždėtos buvo ant pačių miestiečių. Pertai daug miestų visai nupliko. Viskas išnyko, kas seniau mieste pritraukdavo; vandensekiai buvo užmesti; nebebuvo už ką statyt didelių gražių bažnyčių, bazilikų, knygynų; nebuvo už ką prilaikyt teatrą ir žaislus; mokyklos daugiausia išnyko. Meniškų daigtų dangiau niekas nereikalavo; noras juos turėt prapuolė ir dailiniąkai išnyko; statant stovylą imperatorini, arba paminklą ant kapų, pasikakindavo dabar darbu teplioriaus arba akmens nuskaldytojo.

Žmonės atprato nuo visokių ištaigų, jų pažiuros siauryn ėjo, papročiai biauryn. Nusigyvenę ukiniąkai ir žemvaldonai pavirsdavo į valkatas, susirinkdavo į galvažudžių gaujas; jų teip daug priviso, jog gyventojai nuo jų atsipirkdavo duokle, palikdavo jiems vogtus daigtus, kad tiktai daugiau nekliudytų.

Pririšimas žmonių prie tarnystės. Visa viešpatystė iš pastarosios gynėsi. Nuo miestų ėmė didelius mokesčius užlaikyt kariumenei, kariškiems reikalams: turtingus žmones, esančius miestų rodoj, priversdavo atsakyt savo turtais už gerą mokėjimą kitų miestiečių; o kad žymesni miestiečiai neatsitrauktų nuo savo pareigų pildymo, valdžia laikė juos mieste, it baudžiauniąkus. Už pabandymą bėgt buvo paskirta sunki bausmė.

Persų raitelis.

Teippat pririšo prie vietų pirklius ir amatiniąkus. Jie negalėjo mainyt užsiėmimo ir vietos apsigyvenimo; sunus turėjo toliau užsiimt tėvo amatu. Apart darbo, kuriuo jie užsipelnydavo, dar turėjo dirbt už dyką kariumenei ir iždui: siut batus, rubus, dirbt ginklus, pristatyt maisto.

Prisiėjo padidint kariumenę: kadangi rymiečių šalyse truko žmonių kariumenei, į legijonus vis daugyn ir daugyn pradėjo imt barbarus, ypač vokiečius. Kartais rymiečiai susitaikindavo su užpuolančiais vokiečiais po

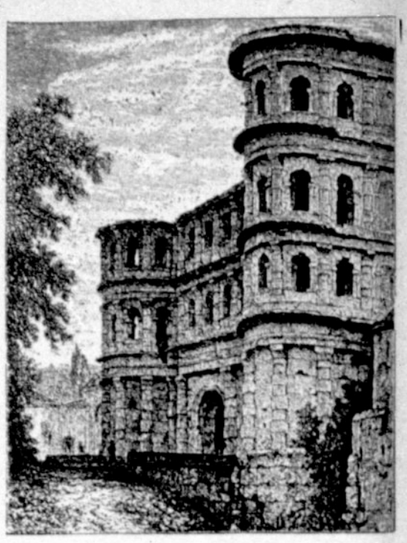

„Juodiejie vartai" Treviero mieste; liekanos nuo barbarų užpuolimų laikų.

išlyga, jog šitie duos kareivius tarnystėn. Arba vokiečiams duodavo žemes ant rubežiaus su tokia išlyga, kad kiekviena giminė, gavusi žemės, duotų kareivį. Kadangi darbas kareivių buvo sunkus, o algos nebuvo iš ko mokėt, tai pradėjo paprastai davinėt kareiviams žemę. Ant viso rubežiaus apsigyveno kareiviai-ukiniąkai: turint laiko, jie arė žemę; jų amatas pasidarė įkaitimu, jų vaikai turėjo eit į kareivius. Tokiu budu ir kareiviai, tarytum, baudžiauniąkais tapo. Jei-

Raitelis ir jo arklys naugėmis apsišarvoję (tokius šarvus turėjo barbarai tarnystėj pas rymiečius).

gu reikėjo laikyt kareiviai viduryj šalies, tai juos gyvent pas dvarponius patalpindavo. Kiekvienas ponas turėjo užleist jiems trečdalį savo žemės arba užlaikyt juos už trečdalį savo pelno,.

Pririšimas ukiniąkų. Užėjo ant visų sunkus laikai. Žemvaldonai turėjo mokėt didelius mokesčius. Dvarponiams sunku buvo dabar gaut vergų. Turgavietės, seniau, viešpataujant rymiečiams, buvusios pilnos belaisvių ir sugautų plėšikų, dabar ištuštėjo. Kad visados butų po ranka darbiniąkų, dvarponiai pradėjo visaip pritraukt pas savę ant darbo aplinkinius ukiniąkus: tai kokiu nors pelnu, perleidimu žemės arba daleidimu imt miško, tai per prievartą, galią. Ukiniąkai turėjo ateit ant keleto dienų pas dvarponį pačioj darbymetėj; paprastai jie ateidavo 3 sykius: arti ir kasti žemės, ravėti daržų ir sodų ir piauti. Dvarponiui prireikus, jie pristatydavo vežimus ir arklius parvežt pono pirkiniams iš turgaus.

Saviemsiems vergams dvarponis ir-gi duodavo žemės rėžius: duodavo jiems žemės, grįčią, daleisdavo turėt šeimyną, daržą, galvijus. Vergas atiduodavo ponui dalį surinktų javų ir vasių, apart to dar ateidavo dvaran dirbti paskirtose dienose.

Dvarponis gerai prižiurėjo, kad visi šitie žmonės, priversti jam dirbt, neišsisuktų nuo jo. Jis rašė jiems įstatymus ir išbrėždavo juos ant murinio aukuro, kurį viduryj dvaro statydavo. Ponas tapdavo jų „viešpačiu". Ukiniąkas jau nebgalėjo persikelt kiton vieton; jis, it skoliniąkas, prigulėjo dvarponiui, kuriam turi atsilygint pagal sutartį; jis pavirto į tokį pat baudžiauniąką, kaip ir vergas, gavęs žemės. Baudžiauniąko vaikai ir-gi prigulėjo dvarui ir užaugdavo baudžiauniąkais. Už pabandymą atsitraukt, bausdavo baudžiauniąką it nusidėjėlį.

Dvarponis kišosi visuosna jo dalykuosna: jis sudijo bylas terp baudžiauniąkų, tartum, kas jį pastatęs buvo sudžia ant jų; uždrausdavo vest pačią iš kitokios luomos ir net iš kitos vietos, kad baudžiauniąkai nenuprastų nuo reikalaujamo darbo; paskirdavo dvaran kuniągą ir reikalaudavo, kad apygardėj visi žmonės butų vieno tikėjimo. Dvare dusyk ant sanvaitės pritaisydavo turgaus dienas, kad baudžiauniąkams nereikėtų miestan važiuot.

Imperatoriai į tai nesikišo: pas juos buvo begaliniai dvarai visose provincijose ir daug savų baudžiauniąkų. Jie reikalavo tiktai, kad dvarponiai atsakytų už savo baudžiauniąkus: dvarponiai turėjo prižiurėt, kad baudžiauniąkai gerai mokėtų pagalvius ir eitų kareiviuosna, kiek priguli.

Ponai. Didiejie dvarponiai tapo it carais kiekvienas savo apygardėj. Dideli jų kiemai, tankiai buvo apkasti perkasu ir siena ir paversti į tikras tvirtynes. Jie galėjo gintiesi nuo barbarų užpuolimų savo spėkomis. Daug žmonių atsiduodavo jų prieglobai, patys užsirašydavo į jų baudžiauniąkus; teip darydavo, pvz., miesto pirkliai, kad galima butų išsisukt nuo sunkių miesto mokesčių. Toks „galingas" dvarponis, „viešpats", su daugybe baudžiauniąkų, tarnų ir priklausančių jiems žmonių, neprisileisdavo prie savęs urėdniąkų, neretai ilgai nemokėdavo mokesčių, prisisavindavo aplinkui viską, kas tiktai jam patiko.

Svetimi papročiai imperijoj. Iki Trajano netiktai rymiečių ginklas, bet teippat ir jų kalba, tikėjimas, papročiai platinosi.

(Toliaus bus.)

Vietines Žinios.

— Į anglių pardavinejimo kontorą Ashtono, ant kertės Center ave. ir 33 st., pereitos subatos dieną atėjo du vyriškiai ir pirko kiek anglių ir už jas užmokėjo. Ashtono klerkas Zola paėmė pinigus ir norėjo juos įdėti į dėžę, bet tąsyk vienas iš anų vyriškių isitraukė revolverį ir jį nukreipęs į Zolą, pareikalavo dėžės su pinigais. Zola ne paklausė, bet bandė išbėgti ant ulyčios. Į bėgantį vienas iš plėšikų paleido šuvį; kulka perlindo per nugarą, per plaučius ir išlindo per krutinę. Plėšikų ne pasisekė suimti, bet policija tvirtina, jog juos pažįsta.

— Koksai lietuviškas kunigas per lenkiškus laikraščius kvietė pereitą nedėlią lietuvius susirinkti į lietuvišką bažnyčią ant kertės Wabansia ir N. Paulina st. Kodėl lietuvis kunigas ne kviečia lietuvių ateiti ant dievmaldystos į jų locną bažnyčią ger prancuziškus arba vokiškus laikraščius? Argi kunigėlis nesupranta, kaip tokiu savo pasielgimu pažemino lietuvius net lenkų akyse.

— Pereita nedėlios diena Chicagoj buvo labai karšta, karštesnė negu kada nors per paskutinius trįs metus: šilumos buvo su viršum 100° pagal Fahrenheito termometrą ir tai šešėlyj. Nuo karščio mieste pasimirė keli žmonės. Terp pasimirusių nuo karščio reikia paminėti darbininką Juozą Masinskį, gyvenusį pn. 3365 S. Morgan st.

— Pereitą sanvaitę Chicagoj pasimirė 416 ypatų, arba ant 20 ypatų daugiau negu sanvaitę pirmiau, bet visgi ant 103 mažiau negu per tą pačią sanvaitę pereitų metų. Terp pasimirusių buvo: 243 vyriškiai ir 173 moterys; vaikų iki 5 metų amžiaus buvo 115, senelių virš 60 metų 81. Daugiausiai mirčių buvo nuo žarnų uždegimo, nes 53, nuo džiovos 44, nuo plaučių uždegimo 25, nuo širdies ligų 34.

— Ant kertės Noble ir Erie st. ant pieno vėžimo užbėgo elektriškas karas ir vežimą sudaužė. Jo vezėjas, Mose Schmerdlin, tapo prie to pavojingai sužeistas.

— Dr. Graičunas pardavė aptieką ir nuo dabar užsiims tik gydymu ligonių. Gyvęs ant Halsted st. pn. 3202.

Protestas Chicagos Jaunų Lietuvių Pasilinksminimo Kliubo.

„Siųsti delegatą į Niderlandiją ant terptautiško darbininkų kongreso nuo vardo S. L. L., kaip lietuviška visuomenė jau pirma per laikraščius, aukaudama pinigus tam mieriui, už delegatą skyrė Dr. J. Šliupą, tai seimas, pritardamas visuomenei, išrinko atlikimui to reikalo Dr. J. Šliupą, katras ir apsiėmė. Kaštų kelionės dabar negalima aprokuoti, kurį, pagal viršutinį aprokavimą, bus nemažiau kaip 400 dol. Delegatas turės išduot visuomenei rokundą."

Yra tai išrauka iš protokolo seimo Susivienyjimo Lietuvių Laisvamanių, laikyto 5 d. birželio, 1904 ir patalpinto „Lietuvoj" 26 numeryj.

Pagal tą paragrafą: S. L. L. savo varde (iš ko tas išpuola? Rd.) nutarė siųsti Dr. J. Šliupą į Niderlandiją ant terptautiško darbininkų kongreso, o aukos yra visuomenės. S. L. L. tokiu budu nori paglemžti sau garbę, kurią užsipelnė lietuviška visuomėnė, dėdama aukas ant to mierio (kokiu budu?) Jeigu visuomėnė dėjo aukas, tai ir delegatas turi varde lietuviškos visuomenės keliauti ant minėto kongreso. S. L. L. sanarių aukos prieš vusuomenės yra teip kaip lašas į viedrą vandens.

Pertai mes, sanariai Jaunų Amerikos Lietuvių Pasilinksminimo Kliubo, aukavę ant kelionės minėtam delegatui, protestuojame prieš tokį nutarimą S. L. L. ir reikalaujame, kad delegatas keliautų ant kongreso varde lietuviškos visuomenės, kuri sudėjo aukas.

Jonas Bagdžiunas, rašt.

Rods tai privatiškas protestas ir priderėtų jį patalpinti be jokių patėmijimų, bet kad pas mus išsiviešpatavo netikęs paprotys be jokio pamato kelti vaidus, tai Kliubo protesto ne galima palikti be patėmijimų. Iš visko matyt, kad Kliubas protestą parengė ne apsvarstęs dalyko, arba nežinodamas, kaip viskas stovi. Iš tikro gi dalykai teip stovi.

Haagoj atsibus terptautiškas darbininkų socialistų kongresas, kuriame gali dalyvauti tik delegatai darbininkiškų socialistiškų organizacijų. Apie tai Kliubas negalėjo nežinoti, kadangi tas buvo paaiškintas Dr. Šliupo korespondencijoj su kongreso rengėjais; aiškino tą pakaktinai ir „Darbininkas." Kadangi Amerikoj atskirų lietuviškų socialistiškų organizacijų nėra, tai jas turėjo kita lietuviška organizacija, arčiausiai prie cocialistų stovinti užvaduoti. Tokia organizacija yra Sus. Liet. Laisv. Skirdamas auką Pasilinksminimo Kliubas turėjo apie tai žinoti, o jeigu aukavo nežinodams ir ne apsvarstęs, juk tai jo paties kaltė; tąsyk Kliubas galėtų protestuoti tik pats prieš savę. Toki protestai vienog butų vidurniais Kliubo reikalais ir juos pridera prieš nusidėjusius sanarius atlikti ne per laikraščius, bet ant Kliubo susirinkimų ir nusidėjusius sanarius nubausti be tarpininkystės laikraščių. Jeigu gi Kliubui ne patinka skiriamas delegatas, tai ir tame teiposgi nėra pamato protestui: rinkimuose juk sprendžia balsų dauguma, o ne vieno noras. Nors tas kam ir nepatiktų, bet vaistų prieš tai iki šiol ne išrasta.

Iš protokolo Suv. L. Laisv. seimo visai ne matyt, kad jis savintusi sau garbę. Jis duoda, teip sakant firmą, kadangi be firmos delegatų ne priima. Protestas Kliubo juk padavadijimo kongreso vedėjų ne perkeis.

Taigi norėtume žinoti, prieš ką Pasilinksminimo Kliubas protestuoja ir prieš ką kitus kviečia į talką? Nė protestui, nė talkai, čia nėra pamato. Protestai be pamato bereikalo laikraštyj vietą užima, ne išeina ant naudos, ne pakelia garbės ir protestuojaučių.

Rd.

In Sus. L. L. kuopas.

Guodotini Draugai! Iš pagarsinto „Lietuvoje" ir „Vienybėje Liet." protokolo 5-to seimo matėte, kad delegatai nutarė išleistas kaštais Susivienyjimo knygas išdalinti kuopoms, paskiriant ¼ dalį pasiųsti į Lietuvą, o po 300 ekz. kiekvieno numerio palikti Centr. Komitetui. Taigi pranešu, kad tą darbą atlikau ne pagal skaitlių sanarių prigulinčių prie kuopų, bet pagal kuopų įmokėjimus į Centr. iždą. Ar pavestą man užduotę teisingai atlikau, tai peržiurėję paduotas čia skaitlines, patys galėsite spręsti.

Kuopos įmokėjo į Cntr. Iždą:

Waterburio $101.87; Scrantono $88.09; Brooklyno $85.23; Minersvillės $75.23.; Philadelphijos $58-81.; Nevarko $52.14.; New Britain $50.67.; Bostono $30.75.; Torringtono $9.55.; Worcesterio $3.00.; Wilkes Barrio $2.95.; Pavieniai $78.39. Sykiu $536.59.

Skaitlius egz. atspausdintų:

No. 1, 1645.; No. 2, 1860.; No. 3, 2020.; No. 4, 1153.; No. 5, 2105.

Į Lietuvą pasiųsta egz.:

No. 1, 400.; No. 2, 460.; No. 3, 500.; No. 4, 280.; No. 5, 500.

Kn. Dembskiui pasiųsta egz.

No. 1, 2, 3, 4 ir 5 po 300.

Kuopoms pasiųsta egz.:

Waterburio: No. 1, 151.; No. 2, 176.; No. 3, 195.; Nu. 4, 93.; No. 5, 208. Scrantono: No. 1, 131.; No. 2, 152.; No. 3, 168.; No. 4, 78.; No. 5, 169. Brooklyno: No. 1, 125.; No. 2, 147.; No. 3, 161.; No. 4, 73.; No. 5, 164. Minersvillės: N. 1, 110.; No. 2, 129.; No. 3, 144.; No. 4, 67.; No. 5, 154. Philadelphijos: No. 1, 84.; No. 2, 101.; No. 3, 116.; No. 4, 53.; No. 5, 120. Newarko: No. 1, 176.; No. 2, 90.; No. 3, 99.; No. 4, 47.; No. 5, 106. New Britaino: No. 1, 74.; No. 2, 87.; No. 3, 96.; No. 4, 46.; No. 5, 103. Bostono: No. 1, 45.; No. 2, 53.; No. 3, 59.; No. 4, 28.; No. 5, 62. Torringtono: No. 1, 19.; No. 2, 16.; No. 3, 23.; No. 4, 12.; No. 5, 29. Worcesterio: No. 1, 7.; No. 2, 6.; No. 3, 10.; No. 4, 4.; No. 5, 16. Wilkes Barrio: No. 1, 7.; No. 2, 6.; No. 3, 10.; No. 4, 4.; No. 5, 15. Pavieniems: No. 1, 116.; No. 1, 135.; No. 3, 139.; No. 4, 68.; No. 5, 159.

Sykiu išdalytų egz.: No. 1, 1634.; No. 2, 1856.; No. 3, 2005.; No. 4, 1147.; No. 5, 2076.

Likusių egz. No. 1, 11.; 2, 4.; 3, 15.; 4, 6.; 5, 29.

Taigi Centr. Komitetas nepadalinamus pagal įmokėjimą eksempliorius pripažino už teisingą padalinti tarpe trijų paskutiniame laike susiorganizavusių kuopų, kurios, pagal savo įmokėjimą, negalėjo naudotis iš knygučių L. S. D. Partijos.

Tokiu budu sekančios trįs kuopos, vietoje augščiaus nurodytų ekzempliorių 9 gaus daugiaus.

Guodotinas A. Olševski teiksis pasiųsti kuopoms knygas, paliėkant pas savę tik paskirtą skaitlių į Lietuvą. Pavieni sanariai, kurie permainė savo adresus, teiksis man pranešti.

Kun. V. Dembskis, Sus. L. L. sekr.
328 Federal st., Philadelphia, Pa.

‡ Vilniuje atliko pasekmingas bandavones su išrasta Varšavos techniko Cibulskio prietaisa naikinančia balsą kanuolių šuvių. Pritaisius tą prietaisą prie kanuolių, šuvių visai ne bus girdėt.

Pinigų Prekė.

Iki 500 rubliu, rublis po..... 52¾
Nuo 500 iki 1000 rubliu, rublis po..52½c
Virsz 1000 rubliu, rublis po.....52½c

Prie kiekvieno siuntinio reikia prideti 30c. ant paczto kasztu.

Jei norite, kad pinigai greitai ir gerai suvaikszczioty ir niekur nežutu, tai siuskite per „Lietuvos" redakcija, adresuodami:

A. Olszevski,
924 33rd St., Chicago, Ill.

Szifkortes greitai pabrangs. Skubinkite pirkti pakol pigios.

Laivu kompanijos daro mitingus kad sudavadinti szifkorcziu reikala. Mat vokiszkosios linijos peszasi su angliszkomis linijomis per tai szifkorcziu prekes nupuole. Kaip tik kompanijos susitaikins, tuojaus szifkorcziu prekes pakels. Susitaikymas gali invykti bile diena. Todel skubinkite pirkti szitkortes pakol dar pigios.

Draugyscziu Reikalai

Chicago. Teatraliszka Dr-te D. L. K. Keistuczio, kuri susitvere 27 vasario, 1904, padare ant tulo laiko pigu naujiems sanariams instojima, tik 50c. ri 25c. menesiniu mokescziu. Tas pigus instojimas pasilieka tiktai iki ateinancziam susisirinkimui, kuris bus laikytas 31 liepos, 3 val. po pietu, Jos Kowarskio saleje, 1193 S. Oakley av., po sziam susirinkimui instojimas taps pakeltas. Tai gi lietuviai kurie norite pristoti prie szios Dr-tes už pigu instojima, tai pasirupinkite buti ant szio susirinkimo ir prisiraszyiti, nes paskiau instojimo mokestis taps pakelta pagal sanario metus. Ant szio susirinkimo užkvieczia visus.

(7–29) Komitetas.

Pirmas Pikninkas.

Chicago. Dr-te Apszvietimo Broliu tures savo pirma pikninka nedelioj, 24 Liepos, P. Neher's darže, Lyons, Ill. Prasides 9 val. ryto. Inženga vyrui su motere 25c. Pelnas isz pikninko eis ant naudos draugystes knygyno. Visus lietuvius ir lietuvaites kvieczia atsilankyti o busite kuogražiausial priimti. Imkite karus Ogden av., 12tos arba 22ros ul. iki 42 ave. ir Hawthorne, isz ten Lyons karus, kurie davež iki pikninko daržui.

(7—22) Komitetas.

Antras Pikninkas.

Kensington, Ill. Dr-te Szv. Mikolo Ark. tures savo antra Pikninka nedelioj, 24 liepos, P. Karecko darže, West Pullman, Ill., prasides 11 val. ryto. Inženga vyrui su motere 25c. Chicagieciai imkite Halsted st. karus iki 63 ul., 63 karus iki South Park ave., o isz ten West Pulman karus iki daržui. Muzika bus pirmos kliasos ir viskas parengta kuogeriausia:. Visus lietuvius ir lietuvaites szirdingai kviecziame atsilankyti, o busite kuogeriausiai priimti.

Komitetas.

Philadelphia, Pa. 10ta Susiv. L. A. kuopa tures savo susirinkima panedelyj, 25 liepos, 8 val. vakare, Kliubo namie po nr. 943 S. 2nd st., ant kurio visus sanarius ir norinczius prisiraszyti szirdingai užkvieczia.

Varde kuopos K. Velykis.

Praneszimas.

Chicago. Dr-te Simano Daukanto apgarsina visiems, kad nedelioj, 9 spaliu tures savo 11 metini apvaikszcziojima, Freiheit Turner saleje, 317 So. [illegible] st. Todel meldžia visu kitu Chicagos draugyscziu nedaryti toje dienoje baliu ne teatru, kad vieni kitiems neužkenkti, Isz priežasties užimtos sales apvaikszcziojimas szymet yra laikomas ankscziau negu pripultu.

S. Daukanto Dr-te.

Padekavone.

Chicago. Dr-te Szv. Antano siuncia szirdinga acziu visiems lietuviams ir lietuvaitems atsilankiusiems ant musu Pikninko laikyto 17 d. szio menesio, kurie susirinke gražiai bovyjosi ir žmoniszkai užsilaike, teip kad ne geda buvo pasirodyti žmonems, už teip gražu pasielgima Dr-te Szv. Antano jaucziasi už reikala isztarti visiems szirdinga'acziu.

Dr-te Szv. Antano.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo vyro, Andriaus Stankevicziaus, Suvalku gub., Marijampoles pav., kaimo Mokolu, asz jo pati pribuvusi tik dabar isz Lietuvos norecziau su juom pasimatyti. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Petrone Stankevycziene,
627 W. 51st st., New York.
(7—29)

Pajieszkau Kazimiero Linkio, isz kaimo Rimženczin ir Francziszkaus Freitikio isz kaimo Laukstenu, abu Kauno gub., Raseiniu pav., Aleksandravo vol. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Mike Paiczius,
2607 Washington st., Philadelphia, Pa.

Pajieszkau savo draugo, Martino Kalukaiczio isz kaimo Czižunu, Traku pav. Vilniaus gub., gyveno Wilkesbarre, Pa. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

John Andrulonis,
Box 85, Franklin, Wash.

Pajieszkau savo giminaiczio Ignoto Lukoszevicziaus, Suvalku gub., Seinu pav., Kapczemiesczio parap., kaimo Mikaliszkio. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso.

D. Lukoszevicziaus.
90 Sheldon st., Hartford, Conn.

Pajieszkau savo dedes, Jurgio Szesztoko, Suvalku gub., Marijampoles pav., Kvietiszkio gm., kaimo Egeriszkiu, gyveno Jersey City, N. J.. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Mike Aseviczia,
Box 864, Joliet, Ill.

Pajieszkau savo pusbrolio, Juozapo Januszevicziaus, Kauno gub., Panevežio pav., Smilgiu parap., kaime Staroliszkiu, gyveno Philadelphijoj. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Jos Levonaitis,
3437 S. Morgan st., Chicago, Ill

Pajieszkau savo brolio, Kazimiero Mankaus, Kauno gub., Raseiniu pavieto, kaimo Eidintu, 3 metai atgal gyveno Chicagoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Jonas Mankus,
1444 Wentworth av., Chicago Heights, Ill.
(7—29)

Pajieszkau savo brolio, Kazimiero Bajeruno, Kauno gub., Panevežio pav., kaimo Valdeikiu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Miss Agota Bajeruniuke,
81 Sheldo st., Hartford, Conn.

Pasarga prie szifkorcziu.

Nuo dabar emigrantai važiuojanti in Amerika turi tureti szifkorte ir $15.00 pinigu kiszeniuje. Kas neturi $15.00 apart szifkortes, to neinleidžia in Amerika pakol jo gimines jam neprisiunczia, o jei ne, tai gražina ji atgal. Tokios dabar yra naujos tiesos emigracijos užveizdos.

Aukos kankintiniams.

Ant vestuviu Jono Girdaucko su Marijona Raulynaicziuke, Shenandoah, Pa.

J. Girdauckas	.25
M. Girdauckiene	.25
M. Raulynaitiene	.25
Ad. Raulynaicziukas	.10
A. Kairiuksztis	.25
M. Audiejaitiene	.5
K. Audiejaitis	10
M. Szukevyczius	.25
M. Raulynaitis	.15
A. Audiejaitis	.25
K. Audiejaitiene	.25
O. Kurauckiene	.25
A. Siaurusevyczius	.5
E. Girdauckas	.10
Viso labo	$2.55

Prekes apgarsinimu.

1 colis druko, už 1 syki.....50c.

Paprasti pajieszkojimai ar draugyscziu mitingai ar baliu apgarsinimai po 50c. už kožna syki.

Reikalauja 1000 darbininku pacziuotu ir kavalieri prie darbo ant farmu, geležinkeliu, dielinyczių ir in gires valstijose Michigan, Wisconsin, teipgi in angliekasyklas, fabrikus, prastu darbininku ir mechaniku. Gera mokestis. Mes kalbame lietuviszkai.

J. Lukas, Mgr.
3311 South Halsted str.
Didysis offisas. 167 Washington str.
Rumas 18. Chicago.

Mano du vaikucziai, po mirusios motinos like naszlaicziais, yra dabar naszlaicziu namuose, vaikas 3 metu, mergaite 9 menesiu. Kas isz lietuviu kataliku noretu juos paimti ant gero iszauginimo, asz juos atiduodu ant visados. Ju tevas,

Ignacas Stankaitis,
3405 S. Halsted st., Chicago, Ill.
(7—29)

Vargamistra tinkantis lietuviszkoje ar lenkiszkoje bažnyczioje pajieszko vietos. Adresas:

Simanas Tarella,
309 W. Raspberry Alley, Shenandoah, Pa.
(8—5)

Reikalingas geras duokepis, gerai mokantis kepti juoda ir balta duona ir keiksus. Atsiszaukit po nr. 3307 Auburn av., Chicago.

Reikalingas partneris lietuvys, mokantus geral lietuviszkai, ruskai ir lenkiszkai raszyti ir skaityti. Adresuokite.

F. J. Mockeviczia,
R. R. & Steamship T. Agent,
Boston, Mass.

Pigiai ant pardavimo geras saliunas, lietuviu apgyventoje vietoje, arti lietuviszkos bažnyczios, liga yra priežasczia pardavimo.

[illegible]
149 W. 18th st., Chicago, Ill.
(7—22)

Pigiai ant pardavimo drapanu sztoras, geroje lietuviu apgyventoje vietoje, biznis nuo seniai isdirbtas, kur geras krauczius gali gerus pinigus padaryti. Savininkas turi motormono darba todel neinstengia sztoro prižiureti ir turi parduoti.

Vaelovas Ramanauskas,
47 Factory st., Nashua, N. H.
(8—5)

Pigiai ant pardavimo geras saliunas su didiele sale ir gyvenamais ruimais prie didelio pipu fabriko, biznis nuo seniai isdirbtas. Savininkas važiuoja in sena kraju todel parduoda pigiai.

Juozapas Stulp

Chicagos 36 kuopa Susiv. L. A. Tures czvertini susirinkima nedeloj 24 liepos 1904, 1-ma val. po piet L. Azuko salej 3301 Auburn Ave. Norinti prisiraszytie prie S. L. A. Szirdingai užpaszom.
S. L. A. 36 kuopa.

"Lietuvos" Agentai.

NEW YORK, N. Y.
Jonas Naujokas, 336 Broome st.
A. Lesnlewskis, 144 E. Houston St.

So. BOSTON, MASS.
Nikod. Gendrolis, 116 Bowen Street

NEWARK, N. J.
V. Ambrazeviczia, 180 Ferry st.
A. Stanelis, 281 Morris Avenue

BROOKLYN, N. Y.
Stan. Rinkewiczius, 73 Grand st.
Jos. Matutis, 112 Grand St.,

SHENANDOAH, PA.
Andrius Maczis, 133 S. Main st.

WATERBURY, CONN.
Jonas Tarelis, 824 Bank st.

WESTVILLE, ILL.
V. S. Kreivenas,

E. ST. LOUIS, ILL.
J. J. Rakoskis,

NEW BRITAIN, CONN.
Motiejus Maželis, 57 Whitman st.
M. J. Cheponis, 72 Jubilee St.,

BALTIMORE, MD.
L. Gawlis, 2018 N. Washington st

PHILADELPHIA, PA.
M. A. Ignotas, 925 So. 2nd St.
J. Rukevicze 3243 Salmon street

UNION CITY, CONN.
D. F. Eimutis,

SCRANTON, PA.
Joseph Petrikis, 1314 Ross Ave.

MAHANOY CITY, PA.
A. B. Strimaitis, 138 W. Spruce Street

CLEVELAND, OHIO.
C. J. Kasper, 31 Hill St.,
J. P. Grite, 273 Jefferson St.

PITTSTON, PA.
Jur. Kazakewiczia, 1150 Wyoming ave.

SCOTLAND.
K. Katanskas, 24 Pentland Pl.

BRIDGETON GLASGOW,

Kur gali gauti „Lietuvą."

„Lietuvos" redakcija turi savo agentus Brooklyne, Philadelphijoj, Baltimoreje, ir Shenandoah.

Sztai agentu adresai.

Brooklyn, N. Y.
E. Froomes, 73 Grand st.
Jos. Saunskis, 155 Metropolitan ave.

Philadelphia, Pa.
J. Gudavicze, 3104 Richmond, St.
Jos. M. Smolenski, 783 So. 2 nd St.,

Baltimore, Md.
Wm. J. Morron,
S. E. Cor. Sharp & Camden sts.

Shenandoah, Pa.
Jos Valukas. 306 W. Coal st,

Pas szituos agentus gausite „Lietuva" už 5c. kas subata.

Naujausios Knygos.

65 Karalius Apysaka. Dievas ir-Karaliai, Evaldo pasaka. Iszleido L. S. D. P. Londone, 1903, pusl. 16...10c

071 Lietuviszkos Pasakos Yvairios. Dalis III. Surinko D-ras J. Basanavicius. Chicago, Ill. 1904 m. Czia talpa 202 labai graži ir juokingu pasaku. Kas nori gražiu ir juokingu pasaku, tegul nusiperka viena kuria isz virsz paminetu 3 knygu I, II ar III dalj, o tures per visa savo amžiu neisssemema pasaku skarba. Kožna dalis arba knyga po.....$1.50
Apdaryta.....$1.75

X71 Lietuviu aszaros, tris vaizdeliai isz Lietuvos gyvenimo. Tilžeje 1903, pusl. 23. Labai graži pasakaite..10c

115 Prie dvaro. Parasze Žemaite. Tilžeje 1903, pusl. 47. Graži pasaka.20c

176 Vaidyla, originaliszka novele. Graži apysaka apie senoves lietuvius, stabmeldiszkus kunigus ir ju dievus.....15

301 Sofoklis Antigona. Tragedija te atrui. Tilžeje 1903, pusl. 39....30c

360 Davatku Gadzinkos ir szeip linksmos dainos, surenge Liepukas. Antra laida. Bitenai 1903, pusl. 48. Gražios ir labai juokingos dainos.15c

365 Eiles Pranciszkaus Vaicziaczio (Sekupasakos). Iszleido T. M. D. Plymouth Pa. 1903, pusl. 165. Czia telpa su virsz 100 labai gražiu dainu.....50c

380 Girtuokliu Gadzinkos ir kitos apie girtuokyste dainos. Surenge Pamazginietis. Bitenai 1903, pusl. 48. Labai juokingos dainos.....15c

626 Dvideszimtmetines „Auszros" su kaktuves. Tilžeje 1903, pusl. 62. Istorija inkurimo ir gyvenimo laikraszczio „Auszros" iszeidinejusios Prusuose nuo 1883 m.....40c

721 Tautiszkas atgijimas Lietuviu ir kitu jaunu tautu. Atmincziai 20 metiniu „Auszros" sukaktuviu, Tilžej. 1903, pusl. 40. Istorijai laikraszczio „Auszros", kilimo ir atgijimo Rusinu, Czeku, Silezijos lenku, Bulgaru, Gruzinu ir Makedonieczu.....20c

903 Isz musu praeities. Parasze Jonas Gražys. Iszleido L. S. D. P. Londone 1903, pusl. 16.....10c

977 Varžytines, ka jos duoda kapitalistams, darbininkams, ir kaip jas reikia panaikintu. Iszleido Liet. Soc. D. Partijos London, 1903, pusl. 16...10c

976 Valdžios pilvas. Parasze Jonas Gražys. Iszleido L. S. D. Partija. Londone, 1903, pusl. 16.....10c

949 Paslepes vilko nasrus rodo lapes uodega. Iszleido L. S. D. P. Londone. 1903, pusl. 7.....5c

1080 Tiesos gaspadoriu ir samdininku Lietuvoje. Dalis I. Tilžeje 1903, pusl. 11.....10c

1042 Kas ir kiek gali pirkti žemes Lietuvoje. Tilžeje 1903, pusl. 33.....10c

1050 Miszku, lauku, sodu, daržu eibes ir bausmes už jas. Tilžeje 1903, pusl. 32. Naudinga Knygele ukininkams.....10c

1255 Kalbamokslis lietuviszkos kalbos (tai yra gramatika). Iszleista per L. L. Spauda E. Jagomosto, Tilžeje 1896, pusl. 84.....50c

1315 Trumpa Vokiecziu Gramatika arba kalbamokslis lietuviams ir žemaicziams ant tobulo pasimokinimo vokiszkos kalbos. Parasze Kristupas Jurkszaitis. Tilžeje 1900, pusl. 89. Kietais apdarellais.....75c

1522 Paprasti rakandai ir iszdarbiai isz szaku, su 74 pieszinelais. Verte J. Š. Iszleido P. Neris, Tilžeje 1903m. pusl. 48. Naudinga knygele staliorams, pamokinanti apie iszdirbima ivairiausiu mebliu.....25c

1523 Pranaszavimai Michaldos Karalienes isz Sabbos, isz naujo perveizeta ir treti karta atspausta.....10c

1529 Sziapus ir anapus grabo. Parasze J. Gerutis Chicago, 1903, pusl. 185. Mokliszkai dvasiszki gamtos tyrinejimai.....75c
Apdaryta.....$1.00

1524 Pragaro gelmes. Parasze Sz. Tilžeje 1904, pusl. 38. Szi knygele aprasze kaip vienas žmogus, pasigaves velne priverte ji vesti žmogu in pekla ir aprodyti jam viska kas pekloje dedasi, koki ten žmones po smert pakliuva ir kaip jie ten yra kankinami. Ka minetas žmogus peklioje mate, szioje knygeleje viska apsako. Preke knygutes.....15c

1742 Novenos prie Vieszp. Jezaus, Szv. Marijos P. ir szventuju Dievo ir meditacijos ant 40 valandu atlaidu ir triju dienu rekolekciju. Vilniuje, 1863 pusl. 216.....25c

35 Gyvenimo Vaizdeliai susidedanti iš aštuoniu sekančiu gražiu pasakaičiu: Atsisveikinimas; — Vagis; — Kas kaltas; — Gatves vaikai; — Papančio žiedas; — Miško sargas; — Signalas; — Keleivis. Chicago, Ill. 1902, pusl. 99..15c

43 Pasakos iš gyvenimo lietuviškų Velių bei Veinių, surinktos D-ro J. Basanavičiaus, 47c puslap. Chicago, Ill. 1903 m. Šioje knygoje telpa keli šimtai gražiu pasaku: apie roju (dangu), čyščiu, pekla; apie giltine, mara, keiera, apie dvases (dušias), velnius, ir valdinimasi ir tt. Pasakos užrašytos ir kiojo kalboje kokioje buvo pasakotos Kaune gub, pagal kauniečiu kalba, Suvalku gub. pagal suvalkiečiu kalba, Prusu Lietuvoje pagal Prusu lietuviu kalba, Drukiojo pagal dzuku kalba ir tt. Kas megsta gražias pasakas, tegul nusiperka šia knyga. Preke neapdar...$2.00
Apdarytos.....$2.50

70 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Dalis I. Surinko Dr. J. Basanavičius, Chicago, Ill., 1903 m. pusl. 280. Čia telpa 141 labai gražiu, juokingu ir žingeidžiu pasaku. Kas šita knyga tures, tam gera ir gražiu pasaku niekados netruks. Preke neapdarytos.....$1.50
Apdaryta.....$2.00

71 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Dalis II. Surinko Dr. J. Basanavičius, Chicago, Ill. 1903 pusl. 330. Telpa čia 206 gražiu, žingeidžiu ir juokingu pasaku, bovyjančiu kiekviena skaitoja ir klausytoja.....$1.50
Apdaryta.....$2.00

114 Ponas ir Bernas, Chicago, Ill. 1904 pusl. 64. Apysakaite L. Tolstojaus iš gyvenimo maskoliškų kalmečiu; žingeidi norinčiam susipažinti su buviu ir sanlygoms gyvenimo maskoliška kalmečiu; ji vertia skaitytoja jausti drauge su prislegtais vargu žmonemis.....15c

124 Robinsonas Kruzius. Graži ir morališka pasaka. Antra pertaisita laida. Chicago, Ill. 1903 pusl. 83.....25c

210 Dede atvažiava. Komedija viename akte. Pagal lenkiška sutaise K. B-a ir M. P-is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 62. Sita komedija buvo kelis kartus lošta lieturiškos draugystes Peterburge, Maskolijoje. Ji yra maskoliškos valdžios cenzuruota ir todel ja galima ir į Lietuva parsiusti, Maskolijos valdžia jos persiuntimo nedraudžia.....20c

215 Geriausa veltaus negu niekad. Komedija viename akte. Pagal lenkiška sutaise K. B-a ir M. P-is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 48. Sita knygute teip kaip ir No. 210 yra Maskolijos cenzuros daleista ir todel gali buti Lietuvon atsiunčiama.10c

507 Gamtos Istorija, pagal Povila Beri, verte Dr. A. Bacevičia, spauda „Lietuvos." Chicago, Ill. 1903, pusl. 269. Knygele su daugeliu paveikslelių; gyvuliu, vabalu, žuviu, žmoniu, medžiu ir akmenu, trumpai, aiškiai ir suprantami išaiškina gamtos istorija, ypač tuos dalykus, ant kuriu žmones nuolatai žiuri, bet ju gerai nesupranta.....50c

508 Gamtos pajiegos ir kaip iš ju naudotis. Pagal Bitnera sutaise Szernas, Chicago, Ill. 1904 pusl. 238. Svarbios moksliškos vertes knyga, su daugybe paveikslu ypatingu mašineriju ir kitokiu prietaisu ant išnaudojimo gamtoms pajiegu.....50c

560 Svieto pabaiga. Iš prancūzo verte Pr. Siulelis. Chicago, Ill., 1902, pusl. 31. Kas nori dasižinoti kada bus svieto pabaiga tegul perskaito šia knygele.....10c

630 Ethnologija arba mokslas apie žemės tautas Pagal Dr. M. Haberlandta parase Szernas. Chicago, Ill. 1903, pusl. 667. Yra tai svarbiausia moksliška knyga apie visas musu pasaules žmonis veisles. Ji parodo visu viešpatystes, visu žemes kraštu ir net mažiausiu saleliu žmonis ir ju paveikslus. Aprašo ju kilimes parva, tikejima, paprocius, užsieniuma ir abelnai viska. Iš patilpusiu paveikslu matysite žmoniu gražiu, prastu ir biauriu, tulu visas kunas plaukais apdeles, veidas į bendžiones panašus. Raštas Šventas sako: „Sutvere Dievas žmogu ant abrazo ir paveikslo savo," bet pažvelgus į tulu žmoniu veisliu veidus, matome dideli nevienoduma, tada nežine kurie iš ju yra panašus paveikslui Dievo. Kas nori pilnai pažinti žmoniu lietuvu tegul perskaito šia knyga. Preke neapdarytos.....$2.00
Apdaryta gražiuose ir drutuose audimo apdaruose.....$2.50

669 Kaip žmogus gyvemo, ant žemes? Parase S. M. Ilieido T. M. D. pusl. 47. Chicago, Ill. Knygute aprašo visa žmogaus gyvenima ant žemes nuo pat jo ristradimo iki pasiekimo civilizacijos. 25 paveikslelai parode senoves žmoniu vartotus akmeninius inrankius, namus ir tt.....10c

856 Aukos Kares Dievui. Parašė Jonas Gražys Chicago, Ill., 1902, pusl. 40. Ši knyžele aprašo kokios kada kares buvo, kas buvo ju priežaščia, kiek jos kaštavo, kiek biedes žmones padare ir daro, ir kas į jas žmonija stumne.....10c

971 Užmušimas caro Aleksandro II. Parašė Jonas Gražys. Ilieido Susiv. Liet. Laisv. Chicago, Ill., 1903, pusl. 38. Knygute aprašo kilima ir lankstymasi revoliucijško judejimo Rosijoj, kora su carizmu ir, kaipo pasekme tos kovos, užmušima minetojo caro.....15c

1326 Žodynas lietuviškai-angliškos kalbu. Sutaisė Antanas Lalis. Chicago, Ill., 1902, pusl. 300. Yra tai pirmoji dalis lietuviškai-angliško žodyno. (Antroji dalis, angliškai-lietuviška dar spaudoje). Yra tai didžiausias ir geriausias žodynas iš visu lygiųkui išleista lietuviškai-angliško žodyno. Rasite jame visus lietuviškus žodžius išguldytus angliškoje kalboje, kiekvienas žodis pasenklintas kursivoms litarosm prie kokio jis gramatikos skyriaus priguli. Knyga 650 colinu didumo. Kietuose gražaus melyno audimo apdaruose, ant nugaros išspausta sidabrinemis litarosmis jos titulas.....$3.00

[illegible] Knygutes Magijos bei Spiritizmo. Vienoje moksle. Pagal svetimus šaltinius lenkiškai sutaisė F. J., lietuviškai verte J. Laukis. Chicago, Ill., 1903, pusl. 222. Yra tai išaiškinimas monu darymo. Dabar jau su monu knygomis nieks lietuviu nepriguulines, nes nusipirke šia knyga atrasite joje visas monu ir burtu paslaptis ir jas suprasite, nes aiškiai aprašyta ir paveikslais parodyto visos slaptybes ir budai ju darymo.....50c

Isz kur atsirado musu naminiai gyvuliai ir augnami augmenys? Pagal Lunkevicziu, sutaise Szernas, Chicago Ill. 1901 m. Puslapiu 73.
Su paveikslelais.....20c

Kaip gyvena Augmenys? Yra tai mokslingas apraszymas apie yvairius musu žemes augmenis, ju sodejima, atmainas, gyvi ir pletejimasi nuo pat menkiausiu pavidalu iki didžiausiu ir tobuliausiu. Su 30 paveikslelių, 129 puslapiai.....35c

Kaip Maskolija persekioja Lietuva. Pagal L'oppression russe en Lithuanie supleste kun. V. Dembskis.....10c

Kaip geriausiai laidoti sumirusi? Pieszinys Dro L. Wehlam. Isz angliško lenguiže kun. V. Dembskis.....15c

Kraiu Sikrdyne. Apraszo ana balsu atsitikima kada 1863 m. maskoliai užpuole ant baležyczios miestelyje Kraižiu, musze, žmude ir pjowe nekaltus žmonis, isgriowe altorius ir užpeche kjo bažnyczia. Aiszkiausiai aprasze ta visa atsitikima.....15c

Lietuwiszkas Lementorius su noterišis katekizmais ir mistrauturu.....15c

Mokslas apie Žemę ir kitus svietus, ju budy ir pabalga. Aprasze kas yra žeme, isz ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi; kas yra naile, žwaigždes, menulis; kaip toli yra in kitas žwaigždes; kas yra pilnai os, kometos ir kitos retai matomos žwaigždes. Su 30 astronomiszku abrozeliu, turinti 225 puslapius. Yra tai wienatine knyga, isz kurios tikrai žmogus gali apsiszwiesti.....75c

Drutuose, gražiuose apdaruose.....$1.00

Naujausis Lietuwiszkas Sapninykas, surinktas ir suredit. isz daugei sweitimtautiszku sapninyku ir suredytas pagal tikra Persiszkai Egiptiszka sapninyka,—su 310 aiszku abrozeliu,—su aprasymu piane'u ir paslapziu kokias senowes žmones wartojo inspejimui ateites.—Geriausei isguldo wisokius sapnus.....50c
Apdaryias.....65c

Lenkai ir Lietuviai nuo 1228 iki 1490m. Parasze pagal lenkiszkus istorikus Žemkalnis. Iszleista "Tevynes Myletoju Draugystes".—Yra tai aprasymas Lietuvos su Lenkija susivienųjimo ir jo pasekmes. Czia aiszkini yra aprasyta lenku politika kaip jie pasinige su Lietuvos kunigaikszcziais: Keistuociu, Vytautu ir kitais. Isz szios knygeles skaitydamas aiszkiai supras, ar lenku prieteiyste yra mums naudinga ar biedinga.....15c

Lietuviu prateviai Mašojoje Azijoje nuo senoves iki jie pateko po valdžia norsu. Parasze Lietuvos Myletojas. Knyga turi 23 puslapius ir 4 dideles mapas, paroduenzias vietas, kur senovoje gyveno lietuviu prateviai. Aprasze lietuviu padejima dar 800 metu priesz Kristaus gimimą.....50c

Pamokslai Švintinties ir Tetaybes. Isgulditi su Galwoczia visu amžiu. Czia yra patilpę 128 gražiu juokingu ir iszmintingu pasakaiczia. Kas nori tureti gražiu juokingu ir pamokinancziu skaitimu tegul nusiperka szią knyngelę, o gardžiai pasijuoks, žmones tures ką papasakoti ir ant kiekwieno užklausimo mokes duoti iszmintinga atsakyma.....50c

Mažasis Lietuvos Katalikas. Istoriszkas paveikslas penkiuose aktuose. Lenkiszkai parasze Julius Slovacki, lietuviszkai verte Vincas Kapsas (Dras Kudirka). Knygele reikirte vieninga teatro myletojams...25c

Speka ir Medega, principal prigimtinio surėdymo visatos drauge su moraliszku mokslu ant anų parentu. Visiems suprastinai parasze prof. Dras L. Buechner, pagal XIX vokiszką laidą, su mažais pridecz kais isz senesnių laidų lietuviszkai perguide Dras J. Szliupas. Su paveikslu ir biografija raszaliaus. Yra tai mokslas gvildenantis gamtos dalykus, kurious žmonės vadina Dievo surėdymu.....$1.50
Gražiuose, drutuose apdaruose...$2.00

Pinigus siuskite ant adreso:
A. OLSZEWSKI,
924 33-rd St., Chicago, Ill.

Nauja Pirtis ir Maudyklos.

Lietuvys atkeleves isz Porth Mandžurijos (isz ten kur dabar yra kare Maskolijos su Japonija) Chicagoje parenge puikia garine pirti ir maudyklas, vanduo sziltas ir szaltas, garas iszsiperti ir viskas parengta kuogeriausiai ir czysziausiai. Ketvergais atdara del moteriu, petnyczioms, subatoms ir nedeliioms iki pietu del vyru. Visus užkvieczia atsilankyti ir pabandyti.

Stanislovas Pavra,
1119 Leavit st., Chicago, Ill.
(8—12) (Imkite 18 ul. karus)

Lietuviszka Banka.

(Uždeta 1888 mete.)

Siunczlam pinigus greitai ir saugiai in visas dalis svieto. Parduodame Laivakortes ant greicziausiu laivu. Paczto Sta. No. 8.

S. Mack,
212 First St., Elizabeth, N. J

Reikalaujame vyru ir moteru

Kenczlancziu kokia nors nesveikata ar gyvenime nepasisekima, kad prisiustu mumis savo varda ir adresa, o mes prisiusime buda (»pasaba), su kurials visus skausmus, ligas ir nelaimes prašalinsite. **Nesiuskite pinigu,** tiktai savo varda ir adresa. Pasakykite ir savo draugams apie szi apgarsinima, o tuom padarysite jiems didele geradejyste. Raszykite tuojaus ant adreso:

Tatra Medical Institute,
747 S. Halsted St.
Chicago, Ill.

[Laboratory 313 Bedford Ave.]

Geriausia gyduole ant užlaikymo plauku.

Plauku Sumas.

Pikiskanos, niežulys, priesziaikinis plikimas ir visas galvos odos ligos tampa isgydytos. Atauginima plauku gyvaus-uojame. Roda dykai.

Drs. J. M. Brundza
Scalp and Hair Specialist
New York & Brooklyn, U. S. A.

Gromatoms Popieros.

Isz tikro graziausias gromatoms popieros, kures karta pirkes ir vel pirks. Tuzinas 25c., imant daugiau — pigiau. Užlaikau krautuve visokiu lietuviszku knygu, abrozeliu, pavinczevoniu ir visus lietuviszkus laikrasczius, Amerikos ir Europos ir priima už juos prenumerata.

A. Gendrolius.
116 Boven st., So. Boston, Mass.
(7—29)

Geri tavorai, pigios prekes.

Pas mane gausite geriausius tavorus ir už pigesne preke kaip kitur. Asz užlaikau visokios lietuvos knyzas dvasiszkas ir sveciszkas, rožanczius, krajavus szkapetierius, kryželiu, medalikelius ir tt.; gražausias gromatoms popieras su tavo vardu iszsodytu aukso litarosmis, preke kariu 15c. už arkusza. 2 tuzinai už 25 50, gražiausiu popieru be skaitymu, teip gražiu kaip szilkas, tuzinas tik $1.00. Teipgi turiu burtininku masziniuliu, kurios laime atmena, preke $1.00, marszkiniu, kelniu, paneczku, czeveriku ir viska iszparduodu pigiai nes noriu užtuoti in kraju.

A. Gimbut,
716 S. Canal st., Chicago, Ill.

Silpni Vyrai.

Visiems reikalaujantiems daktariškos pagelbos pasiunsiu garszus daktaro receptą dykai. Ne C. O. D. ne apgavingus gydymo sampelius. Perskaityk šį apgarsinimą.

Šis yra paraašytas dėl vyrų, turinčių sugriautą sistemą per įsidykumą savo jaunų dienų. Klausyk mano žodos. Perstok gydęsis su "sempelinėmis" gyduolėmis, kie tvirtinasi duodąs „speciališkomis" patentuotoms gyduolėms ir kitokiomis apgavystėmis. Dirzas negali teves išgydyti, o nuolatinis gėrymas ar valgymas visokių medicinų sugadins tau vidurius, užnuodys tavo sistemą teip, kad liga stosis neišgydoma.

Keletą metų aš kentėjau liga jaunistės klaidų: nuvau nerviškas, turėjau naktinius nubėgimus, [illegible] gyvumą, ambėjos ir drąsos, jaučiau sunkėnystę, sumažėjimą lytiškų dalių ir tt. Mėginau gydytis viskuom kas tik ką rodyjo, bet vieton geryn, sveikata ėjo blogyn. Aš tą labai buvau priverstas keliau tį į Europą ir kiausti rodos geresnio daktaro, kuris mane ir pagydė. Receptas to garsaus daktaro, kurlais aš pasigydziau turiu ir šiądien savo rankose, nes žinau, kaip tai sunku buvo pasigydyti, todėl aš pasiryzau ir kitus pagelbėti kenčiančioms ligoms sergančius. Kas pas mane atsišauks per laišką, aš kožnam pasiunsiu dykai kopiją to garsaus recepto uždarytoje gromatoje drauge su reikalingais pamokinimais kaip gydytis. Receptas bus parašytas teip aiškai, kad pagal jį kiekvienas geresnis aptiekorius gyduoles sutaisys. Pakiusyk mano rodos, o pamatysi kad visiškai išsigydysi.

Nepalaikyk manęs už tokį šarlatana kaip kad tie, ką sinio gydymą dykai, dirzus dykai, rodas dykai kaipo meškerę ant sugavimo žuvių — kad paskui iš jų pinigus vilioti už netikusias ir pavojingas medicinas siunsiomas C. O. D. Aš nieko nesiunčiu C. O. D. neturiu nieko parduoti; vardą ir tavo užlaikysiu slaptoje. Jeigu mane atrasi neteisingu, turi tiesą šiame padiame laikraštyje apgarsinti mane apgaviku. Už mano klausimą, aš pasirašysiu tik 50c tada, kada išsigydysi. Daugiau nieko nereikalauju ir neprašau kad man siunstum pinigus pirmiau pakol visiškai neišsigydysi. Rašyk man sigdien, nes gal šis apgarsinimas kitu syk jau nebus šiame laikraštyje.

Atmink kad tu gausi receptą ir visus reikalingus pamokinimus dykai ir nereikalauji nieko mokėti pakol visiškai neišsigydysi, tada užmokėsi man 50c. Adresuok:

C. Bentson. P.H.Box 655, CHICAGO, ILL.

Ant 17 Akmenu RailroadLaikrodelis

Patentuotas reguliatorius, auksuko ir akmenimas ir uždatomas, vyriszkas ar moteriszkas, 18 karato AUKSU FILDYVAS, vertajas bundu 25 doleralis, graži ismargintas. Geral laika laiko, patingai tinka geležinelio darbininkams ir kurie reikalauja gero laikrodelio. Garantuotas ant 20 metu. Per szia 60 diena mes siunsime szi laikrodeli kiekvienam kurs mums prisiuns savo adresa už **$5.75** C. O. D. Po apžiureliauj, jei patinka užmokek expresui $5.75 ir kaustus atvežimo ir paimk laikrodeli, jei netinka neimk ir nemokek ne cento. Savo sztoruose uz toki pat laikrodeli mokesi $35 14K aukso plotytas lenciugu ir dykai su kiekvieni laikrodeliu.

Excelsior Waetch House,
666 Lees Bldg., Chicago Ill.

ARMONIKOS ir LAIKRODĖLIUS parduodam už numažintą prekę, del šito laikraščio skaitytojų. Buk atsargus pirgdamas laikrodėlį nuo svetimtaučių. Lietuviai pas savą!

Jeigu dar neturi mano katalioga, tai rašyk šendien prisiųsdamas savo adresą ir už 2 ct. markę, o mes prisiųsime gražų lietuvišką armonikų katalioga dykai, kurlame rasite visokių muzikališkų instrumentų ir laikrodėlių prekes.

Adresuokite teip:
M. J. DAMIJONAITIS
3108 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Dr. O. C. Heine
DENTISTAS.

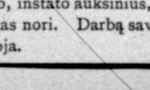

OFFISAS:
Kerte 31-mos ir So. Halsted ulycziu.
Gyvenimas viršui Aptiekos.
CHICAGO, ILL.

Traukia dantis be jokio skaudėjimo, instato auksinius, ar kokius kas nori. Darbą savo gvarantuoja.

Serganti PASVEIKSTA.

ŽMONES PRISPAUSTI LIGOS YRA NELAIMINGI.

— Sergantis Plaučių Liga yra varginamas kosulio, yra silpnas ir negali dirbti ir padaryti sau gyvenimo.

— Dyspeptikas yra arzus ir melancholiškas.

— Sergančiam Reumatizmu gyvenimas yr neiškęstinas nuo skausmų ir dieglių, kurie jo niekuomet neapleidžia.

— Moteris, serganti silpnumu nervų ar moteriška liga negali buti gera pati ar motina.

— Vyrai, serganti nerviškai, ar lytišku nusilpnėjimu yra netinkančiais vyrais ir atgabena tik nelaimę savo šeimynoms.

Bet žmogus néra paliktas ligoje be pagelbos. Gamtoje yra valstas nuo kožnos ligos. Yra tukstančiai, ar net šimtai tukstančių, kurie galėtų buti pilnai išgydytais iš savo ligų su mažais kaštais. Priežastis, dėl kurios laikraščiai po visą šalį rekomenduoja prof. Collinsą, yra ta: Profesoriaus Collinso vaistai, kurie buvo vartojami su neapgaunančia pasekme daugelį metų, be abejonės yra pasekmingiausiais vaistass kuomet nors siulomais ligoniams nuo visokių chroniškų ligų.

Tukstančiai tukstačių išgydymų, kuriuos jie atgabeno bėgyje dvidešimtes metų Dro Collinso praktikos ir didelis prieaugis jo praktikos metas į metą pilnai patvirtina teisingumą šito tvirtinimo. Profesoriaus Collinso gyduolės veikia pavalniai, gamtišku budu ir nepadaro jokios kliuties virinimo organams ir gali buti imami be trukdymo kasdieninio darbo. Jie stabko visokią fermentaciją maisto, kori padaro surugimą vidurių. Žodžiu sakant, po jų įtekme žmogus pamiršta, kad jis turi pilvą ir jo apsireiškiantis smagumas padaro didelį skirtumą nuo jo pirmesniojo padėjimo.

Kožna pačta atgabena padėkavonės laiškus nuo dėkingųjų, kurie tapo išgydytais nuo šitos įkirios ligos. Čion yra keli iš šimtų kas sanvaitė gaunamų laiškų:

Mano Brangus Profesoriau Collins:—

Aš negaliu surasti žodžiu, kurie išreiktu mano dėkinguma už mylista suteikta man bėgyje mano gydymosi.

Aš sirgau ligą plaučiu, sunkum kvėpavimu ir silpnais vidurinais metu metus ir nors išmėginau daugybe daktaru, nė vienas negalėjo išgydyti manes, ar nors palengvint man. Bet man parašius pas jus, visai be pamatymo manes, jusu duoti vaistai išgydė mane in labai trumpa laika. Aš žinau dabar, kad jusu gydymas yra geriausias ant svieto ir aš galiu rekomenduoti jus kožnam mano vienžemiui, kadangi jusu sistema gydymo ligoniu per susirašinėjima yra visiškai tobula, jusu vaistai yra pagelbingiausi ir jusu visas apsiėjimas yra teisingas ir sanžiniškas.

Su tikra guodone,
Simanas Lazarus,
41 Front st., Reading, Pa.

Guodotins Dre Collins:—

Prieš susirašyma su jumis aš buvau ant kaspo krašto. Mano vyras irasė nužudėme vilti apie mano pasveikima Aš teip sirgau **gumbo liga** ir mano akys teip buvo skaudamos, kad aš nustojau visokios vilties gyventi ir ėjau daktaras nuo daktaro iš kuriu kožnas laikė mane už neišgydoma. Išleidus paskutinai pinigu ir mano sveikatai einant vis blogyn, mano draugas syki parodyjo man parašyti pas jus.

Aš paklausiau jo rodos, apturėjau jusu gyduoles ir dabar esu visiškai sveika — jus atgavote dėl manes gyvasti, kuri aš maniau buvo pražuvus ir aš turiu buti dėkinga jums visa gyvenima. Kaip tik jus paėmėte mane gydyti, aš tuojaus pradėjtu jausties geriau ir dienu nuo dienos sveikau, kol ant galo visiškai išgijau. Dabar aš jaučiuosi kaip jauna mergaitė ir mano kentėjimai visi išnyko. Dieve padėk jums visuomet ir užlaikyk ant ilgo laiko dėl labo musų draugbroliu.

Jusu kuoširdingiausia,
Marė Boguar, Box 76 Cliffwood, N.J.

Brangus Prof. Dr. Collins:—

Ašjums apart padėkavonės žodžiu negaliu nieko nusiunsti už jusu teisinga ir sanžiniška gydyma,— sitie gi žodžiai yra tikri. Aš nuo daugelio girdėjau apie jusu pastebėtinus išgydymus ir dabar esiu persitikrines.

Aš sirgau **daugeliu lytišku ligu** per visa meta ir niekur negalėjau gauti palengvinimo. Mano padėjimas buvo tiesiog pasibaisėtinas, bet dabar, po paėmimui jusu vaistu, aš esiu išgydytas ir pilname valdyme mano pirmesnės sveikatos. Aš pasiunčiu jums savo paveikslą. Bukite teip geri pagarsinkite su mano laišku laikraščiuose, kuris gali buti persergėjimu ir žiburiu mano viengenčiams, kurie serga, tas gali užvesti juos rašyti pas jus aplankyti jus' tuojaus ir apturėti jusu pastebėtina pagelba. Aš niekuomet negalėsu užmiršti jusu mandagumo ir visuomet apie jus kalbėsiu malonisai.

Su augšta guodone,
Pranas Pajar, Box 224 Granite, Ill.

Negaišink savo laiko ir pinigų ir nenaikink savo sveikatos, išmėgindamas neišsidirbusius daktarus ir patentuotus vaistus. Jie kasdien atgabens tave arčiau grabo. Galų gale turėsi tu, po kartaus datyrimo kreiptis prie D-ro Collinso, jei norėsi pasveikti ir buti sveikas. Jis išgydo ant visados.

PROF. E. C. COLLINS. New York Medical Institute, 140 West 34-th St. NEW YORK.

Nei $1 Nereikia Moketi iki Iszgydymui.

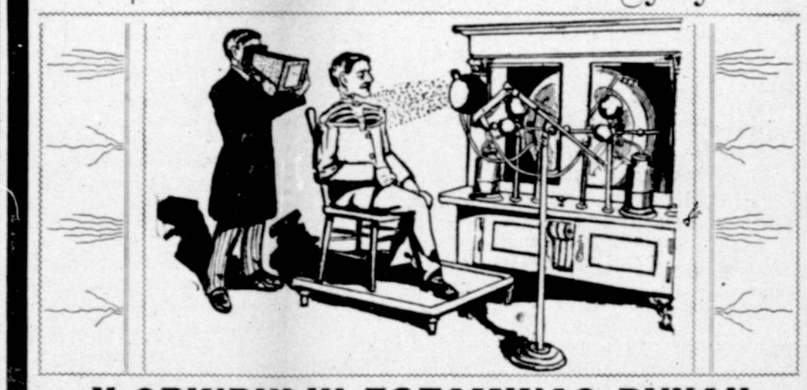

X-SPINDULIU EGZAMINAS DYKAI!

Garsus mediškas užžiurėtojas, užbaigęs vokiškus ir amerikoniškus Universitetus, su daug metų patyrimų yra autorium, išrodinėtojum ir specialistu gydyme privatiškų, nerviškų ir užsienėjusių ligų. Tukstančiai jaunų vyrų tapo išgelbėti nuo priešlaikinio grabo, kuriems jis sugrąžino sveikatą ir tvirtumą.

Nerviškas nusilpnėjimas. Nerviškas silpnumas, peržengimas gamtos tiesų, nustojimas gyvybės, lenkimasis draugijos, sunykimas ir tt. yra tai pasekmės sulaužymo sveikatos tiesų. Tu gal esi pirmam laipsnyje bet atmink kad artiniesi greitai prie paskutinio. Nedaleisk falšyvai begėdystei ar pasididžiavimui suturėti savę nuo sugrįžimo prie sveikatos. Daugel vyrų neatboja apie savo padėjimą kol jau yra per vėlu.

Limpančios ligos, kaipo kraujo užnuodyjimas visokiuose laipsniuose, užkrėtimas gerklės, nosies ir kaulų, puolimas plaukų, užakimas varpos ravelio, uždegimas puslės, sutinimas lytiškų dalių yra greitai ir nuodugniai išgydomi. Mes parengėme gydymą virš minėtų kenkimų teip, kad tu netiktai patirsi greitą palengvinimą, bet visišką išgydymą.

Atmink— Mes duodame užtikrinimą išgydymo kiekvienos ligos paimtos ant gydymo. Jeigu tu negyveni Chicagoj, tai rašyk prašydamas klausymų lakšto. Tu gali but išgydytas namie, jeigu suteiksi mums gerą aprašymą savo ligos. Gyduoles sukrauname in mažas, be jokių parašų skrynutes, teip kad nieks neatkreiptų atydos kas jose yra.

Gyduoles Dykai iki Iszgyjimui.

State Medical Dispensary,

Pietvakarinis kampas State ir Van Buren gatvių,
Inejimos per 66 Van Buren gatve, ruimas 6, Chicago, Ill.

Mes užprašome visus kenčiančius nuo užsisenėjusių ligų, nuo kurių negalėjo išsigydyti, atsišaukti į musų gydynyčią ir pamėgyti musų NAUJA BUDĄ, kuris yra laikomas už neklaidingą.

Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 4 po pietų; nuo 6 iki 7 vakare. Nedėlioms ir šventadieniais nuo 10 tik iki 12.

RODA DYKAI!

J. MIRAUSKIS,
3305 Auburn av., Chicago, Ill.

Turiu didelį sztora laikrodžiu, laikrodeliu, žiedu, nuzikiszkiszku instrumentu, gražiu gromatomo popieru, marszkiniu, paneckiu, kepuriu ir visokiu vasariniu apredalu. Mano prekes pigesnes kaip kitu, o tavoru turiu ikvalei ant pasirinkimo. Parduodu ant vietos ir ant reikalavimo siunczniu ir in kitus miestus. Rasykite man, o gausite katalioga dykai.

Nuo Korn-spanduku ant koju tik 10c.

Gvarantavojeme išgydyma.

Dantu gelimo ir Skorbuto, Papuczkus nugidit, Plauku slinkima sulaikite ir s